ČESKÝ VOLEJBALOVÝ SVAZ

Bělohorská 19, 160 17 Praha 6 – Břevnov
Komise rozhodčích

PRAVIDLA VOLEJBALU

2015 - 2016

Uplatněná ve všech soutěžích ČVS od 1. července 2015

Překlad „Oficiálních volejbalových pravidel 2015 - 2016“ jejichž změny byly schváleny XXXIV. kongresem FIVB 2014

Překlad a grafická úprava: *KR ČVS*

O B S A H

Charakteristika hry 5

Část 1

FILOZOFIE PRAVIDEL A ROZHODOVÁNÍ 6

Část 2

Oddíl I - HRA 8

Kapitola první – **ZAŘÍZENÍ A VYBAVENÍ** 8

1 HRACÍ PLOCHA **8**
1.1 Rozměry 8
1.2 Hrací povrch 8
1.3 Čáry na hřišti 8
1.4 Zóny a prostory 8
1.5 Teplota 9
1.6 Osvětlení 9

2 SÍŤ A SLOUPKY **9**
2.1 Výška sítě 9
2.2 Struktura 9
2.3 Postranní pásky 9
2.4 Anténky 9
2.5 Sloupky 9
2.6 Doplňkové vybavení 10

3 MÍČE **10**
3.1 Parametry 10
3.2 Jednotnost míčů 10
3.3 Systém tří míčů 10

Kapitola druhá - **ÚČASTNÍCI** **10**

4 DRUŽSTVA **10**
4.1 Složení družstva 10
4.2 Umístění družstva 10
4.3 Výstroj 11
4.4 Změny ve výstroji 11
4.5 Zakázané předměty 11

5 VEDENÍ DRUŽSTVA **11**
5.1 Kapitán 11
5.2 Trenér 12
5.3 Asistent trenéra 12

Kapitola třetí – **USPOŘÁDÁNÍ HRY** **12**

6 ZISK BODU, VÍTĚZSTVÍ V SETU A V UTKÁNÍ **12**
6.1 Zisk bodu 12
6.2 Vítězství v setu 13
6.3 Vítězství v utkání 13
6.4 Nepřítomné a neúplné družstvo 13

7 STRUKTURA HRY **13**
7.1 Losování 13
7.2 Oficiální rozcvičení 13
7.3 Sestava družstva 13
7.4 Postavení 14
7.5 Chyba v postavení 14
7.6 Pořadí postupu 14
7.7 Chyba v pořadí postupu 15

Zpět na „Obsah“

Kapitola čtvrtá – **ČINNOSTI VE HŘE** **15**

8 SITUACE VE HŘE **15**
8.1 Míč ve hře 15
8.2 Míč mimo hru 15
8.3 Míč v hřišti 15
8.4 Míč mimo 15

9 HRA MÍČEM **15**
9.1 Odbití družstva 15
9.2 Charakteristiky odbití 16
9.3 Chyby při hře míčem 16

10 MÍČ NA SÍTI **16**
10.1 Přelet míče přes síť 16
10.2 Míč, který se dotkne sítě 16
11.3 Míč v síti 17

11 HRÁČ U SÍTĚ **17**
11.1 Přesáhnutí přes síť 17
11.2 Proniknutí pod sítí 17
11.3 Dotek sítě 17
11.4 Chyby hráče u sítě 17

12 PODÁNÍ **17**
12.1 První podání v setu 17
12.2 Pořadí postupu na podání 17
12.3 Povolení podání 17
12.4 Provedení podání 17
12.5 Clonění 18
12.6 Chyby uskutečněné v průběhu podání 18
12.7 Chyby při podání a v postavení 18

13 ÚTOČNÝ ÚDER **18**
13.1 Charakteristiky útočného úderu 18
13.2 Omezení útočného úderu 18
13.3 Chyby při útočném úderu 18

14 BLOK **19**
14.1 Blokování 19
14.2 Dotek bloku 19
14.3 Blokování v prostoru soupeře 19
14.4 Blok a odbití družstva 19
14.5 Blokování podání 19
14.6 Chyby při blokování 19

Kapitola pátá – **PŘERUŠENÍ, ZDRŽOVÁNÍ A PŘESTÁVKY** **19**

15 PŘERUŠENÍ **19**
15.1 Počet řádných přerušení hry 19
15.2 Posloupnost řádných přerušení hry 19
15.3 Žádost o řádná přerušení hry 20
15.4 Oddechové časy a technické oddechové časy 20
15.5 Střídání 20
15.6 Omezení střídání 20
15.7 Výjimečné střídání 20
15.8 Střídání při vyloučení nebo diskvalifikaci 20
15.9 Nedovolené střídání 20
15.10 Postup při střídání 21
15.11 Neoprávněné žádosti 21

Zpět na „Obsah“

16 ZDRŽOVÁNÍ HRY 21
16.1 Způsoby zdržování 21
16.2 Sankce za zdržování 21

17 VÝJIMEČNÁ PŘERUŠENÍ HRY 22
17.1 Zranění / Zdravotní indispozice 22
17.2 Vnější zásah 22
17.3 Prodloužená přerušení 22

18 PŘESTÁVKY A VÝMĚNA POLÍ 22
18.1 Přestávky 22
18.2 Výměna polí 22

Kapitola šestá – **HRÁČ LIBERO 22**

19 HRÁČ LIBERO 22
19.1 Určení libera 22
19.2 Výstroj 23
19.3 Činnosti týkající se libera 23
19.4 Určení nového libera 24
19.5 Shrnutí 24

Kapitola sedmá - **CHOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ 24**

20 POŽADAVKY NA CHOVÁNÍ 24
20.1 Sportovní chování 24
20.2 Fair play 24

21 NEVHODNÉ CHOVÁNÍ A SANKCE 25
21.1 Mírně nevhodné chování 25
21.2 Nevhodné chování vedoucí k sankcím 25
21.3 Stupnice sankcí 25
21.4 Uplatnění sankcí za nevhodné chování 25
21.5 Nevhodné chování před a mezi sety 25
21.6 Shrnutí nevhodného chování a užití karet 26

Část 2, Oddíl II ROZHODČÍ, JEJICH ODPOVĚDNOSTI A OFICIÁLNÍ ZNAMENÍ PAŽEMI 26

Kapitola osmá - **ROZHODČÍ 26**

22 SBOR ROZHODČÍCH A PROCEDURY 26
22.1 Složení 26
22.2 Procedury 26

23 PRVNÍ ROZHODČÍ 26
23.1 Umístění 26
23.2 Pravomoc 27
23.3 Odpovědnosti 27

24 DRUHÝ ROZHODČÍ 27
24.1 Umístění 27
24.2 Pravomoc 27
24.3 Odpovědnosti 28

25 ZAPISOVATEL 28
25.1 Umístění 28
25.2 Odpovědnosti 28

26 ASISTENT ZAPISOVATELE 29
26.1 Umístění 29
26.2 Odpovědnosti 29

Zpět na „Obsah“

27 ČÁROVÍ ROZHODČÍ 29
27.1 Umístění 29
27.2 Odpovědnosti 29

28 OFICIÁLNÍ ZNAMENÍ 30
28.1 Znamení rozhodčích pažemi 30
28.2 Znamení čárových rozhodčích praporkem 30

Oddíl III SCHÉMATA 31

Schéma 1a Soutěžní / Kontrolovaný prostor 31
Schéma 1b Hrací plocha 32
Schéma 2 Hřiště 33
Schéma 3 Vzhled sítě 34
Schéma 4 Postavení hráčů 35
Schéma 5a Míč přelétávající svislou rovinu sítě do pole soupeře 36
Schéma 5b Míč přelétávající svislou rovinu do volné zóny soupeře 37
Schéma 6 Kolektivní clona 38
Schéma 7 Dokončený blok 38
Schéma 8 Útočný úder hráče zadní řady 39
Schéma 9 Stupnice sankcí 40
Schéma 10 Umístění sboru rozhodčích a jejich pomocníků 41
Schéma 11 Oficiální znamení rozhodčích pažemi ..... 42 - 48
Schéma 12 Oficiální znamení čárových rozhodčích praporkem ..... 49 - 50

Část 3

DEFINICE 51

REJSTŘÍK 53

Články nebo části článků označené ***„tučnou kurzívou“*** jsou závazné pouze pro všechny světové a oficiální soutěže FIVB.

Zpět na „Obsah“

Charakteristika hry

Volejbal je sport hraný dvěma družstvy na hřišti rozděleném sítí. Existují různé verze přizpůsobené různým vnějším podmínkám tak, aby jejich rozmanitost umožnila účast každému.

Účelem hry je poslat míč přes síť na zem do pole soupeře a zabránit soupeřově snaze o totéž. Družstvo má právo na tři odbití (a to i po doteku bloku), aby vrátilo míč k soupeři.

Míč je uveden do hry podáním: udeřen podávajícím přes síť k soupeři. Rozehra pokračuje tak dlouho, dokud se míč nedotkne hřiště, není „aut“ nebo se družstvu nepodaří vrátit jej povoleným způsobem.

Ve volejbalu družstvo, které vyhraje rozehru, získává bod (Rally Point System – bodování bez ztrát). Když přijímající družstvo vyhraje rozehru, získá bod, právo podávat a hráči tohoto družstva postoupí o jedno postavení ve směru pohybu hodinových ručiček.

Zpět na „Obsah“

Část 1

FILOZOFIE PRAVIDEL A ROZHODOVÁNÍ

Představení

Volejbal je jedním z nejúspěšnějších, nejrozšířenějších soutěžních a rekreačních sportů ve světě. Je **rychlý**, **vzrušující** a **výbušný**. Volejbal spojuje několik základních prolínajících se elementů, které svým vzájemným **působením** vytváří jedinečnou kolektivní hru.

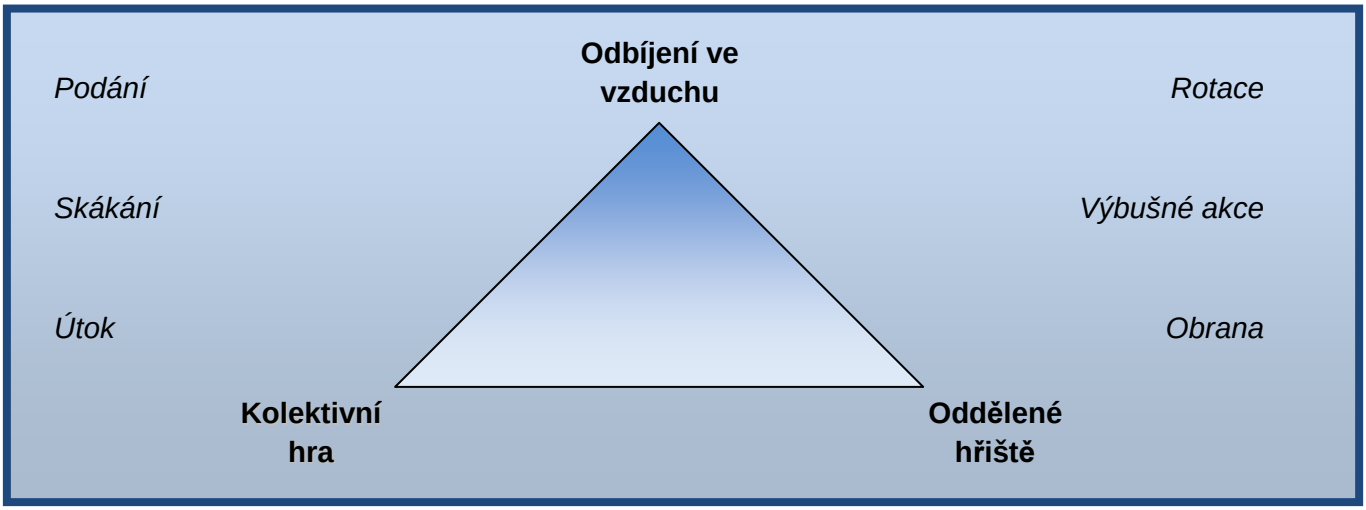

V průběhu posledních let provedla mezinárodní volejbalová federace (FIVB) obrovské kroky, aby přiblížila tuto hru modernímu obecenstvu.

Následující řádky jsou určené široké volejbalové veřejnosti – hráčům, trenérům, rozhodčím, divákům i komentátorům z následujících důvodů:

- porozumění pravidlům umožňuje lepší hraní – trenéři mohou vytvářet kvalitnější složení družstva a taktiku, která umožní hráčům ukázat maximum svých schopností;
- porozumění souvislostem mezi jednotlivými pravidly umožní rozhodčím lepší rozhodování.

Představení se zaměřuje v prvé řadě na volejbal jako na soutěžní sport, a následně charakterizuje hlavní vlastnosti, které jsou potřebné pro úspěšné rozhodování.

Volejbal je soutěžní sport

Soutěž dokáže objevit i skryté síly. Prokazuje nejlepší schopnosti, nejlepšího ducha, tvořivost a estetiku. Pravidla jsou vytvořena tak, aby umožnila všechny tyto vlastnosti. Až na několik výjimek umožňuje volejbal všem hráčům hrát jak na síti (při útoku), tak i vzadu v poli (v obraně nebo podávat).

William Morgan, který hru vytvořil, by ji ještě stále poznal, protože volejbal si i po dlouhých letech zachoval určité odlišnosti a důležité prvky. Některé z nich jsou společné s dalšími síťovými / míčovými / raketovými hrami:

- podání;
- rotace (otáčení při podání);
- útok;
- obrana.

Nicméně volejbal je unikátní mezi síťovými hrami tím, že míč je v neustálém letu – „létající míč“ – a umožňuje každému družstvu míru vlastních přihrávek před vrácením míče soupeři.

Zavedení specializovaného obranného hráče – libera – posunulo hru dopředu z hlediska délky rozehrávek a členění hry. Úprava pravidla o podání změnila **úkon podání z jednoduchého uvedení míče do hry na účinnou útočnou zbraň.**

Pojem rotace hráčů je zakotven za účelem poskytnout všestrannost sportovců. Pravidla o postavení hráčů musí dovolovat družstvům dostatečnou flexibilitu na vytváření zajímavých taktických manévrů.

Zpět na „Obsah“

Tuto základní strukturu využívají hráči k tomu, aby soutěžili v technikách, taktikách a schopnostech. Kromě toho poskytuje hráčům dostatek volnosti, aby mohli nadchnout diváky v hledišti a při obrazovkách.

A obraz volejbalu je neustále lepší.

Rozhodčí v rámci tohoto systému

Podstata dobrého rozhodčího je v pojetí nestrannosti a důslednosti:

– být spravedlivý vůči každému účastníkovi;
– být považovaný za stejně spravedlivého i očima diváků.

Vyžaduje si to obrovskou dávku důvěry – rozhodčí musí být důvěryhodný, aby umožnil hráčům zábavu, a to tím, že:

– je **přesný** ve svých **rozhodnutích**;
– **rozumí, proč je pravidlo napsané**;
– je **vynikající organizátor**;
– umožní průběh hry a **dovede** ji až do konce;
– je **učitelem** – používá pravidla k trestání nečestnosti nebo napomíná nezdvořilost;
– **podporuje** hru – proto **nechá vyniknout velkolepým** momentům při hře jako i nejlepším hráčům, aby ukázali to, co umí nejlépe: **zabavit** obecenstvo.

Na závěr můžeme říci, že dobrý rozhodčí bude používat pravidla na to, aby se hra stala plnohodnotným zážitkem pro **všechny** zúčastněné.

Ti, kteří jste se dostali až na toto místo, podívejte se na následující pravidla jako na současný stav vývoje této skvělé hry, ale nezapomeňte, že tyto úvodní řádky mohou být stejně důležité pro vaše správné postavení ve sportu.

Zapoj se! Udrž míč v letu!

ČÁST 2

Zpět na „Obsah“

ODDÍL I HRA

Kapitola první – ZAŘÍZENÍ A VYBAVENÍ

1 HRACÍ PLOCHA

S1a, S1b

Hrací plocha zahrnuje hřiště a volnou zónu, která musí být pravoúhlá a symetrická. 1.1

1.1 Rozměry

S2

Hřiště je obdélník o rozměrech 18x9 m obklopený volnou zónou, která je na všech stranách minimálně 3 m široká.
Volný hrací prostor je prostor nad hrací plochou, který je bez jakýchkoliv překážek. Volný hrací prostor je vysoký minimálně 7 m od povrchu hrací plochy.
Pro všechny světové a oficiální soutěže FIVB musí měřit volná zóna nejméně 5 m od postranních a 6,5 m od koncových čar. Volný hrací prostor je vysoký minimálně 12,5 m od povrchu hrací plochy.

1.2 Hrací povrch

1.2.1 Povrch musí být plochý, vodorovný a jednolitý. Nesmí pro hráče představovat jakékoliv nebezpečí zranění. Je zakázáno hrát na hrubých nebo kluzkých površích.
Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB je povolen pouze dřevěný nebo syntetický povrch. Každý povrch musí být předem schválen FIVB.

1.2.2 V halách musí být povrch hřiště světlé barvy.
Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB je pro čáry požadována bílá barva. Pro hřiště a volnou zónu jsou požadovány různé barvy, od sebe odlišné. 1.1, 1.3

1.2.3 Na venkovních hřištích je povolen sklon 5 mm na 1 m pro drenáž. Čáry hřiště z pevného materiálu jsou zakázány. 1.3

1.3 Čáry na hřišti

S2

1.3.1 Všechny čáry jsou 5 cm široké. Jejich barva musí být světlá a rozdílná od povrchu hrací plochy i od všech ostatních čar. 1.2.2

1.3.2 **Čáry vymezující hřiště**
Hřiště je vymezeno dvěma postranními a dvěma koncovými čarami. Jak postranní, tak koncové čáry jsou vyznačeny uvnitř rozměrů hřiště. 1.1

1.3.3 **Střední čára** **S2**
Osa střední čáry rozděluje hřiště na dvě stejná pole, každé o rozměrech 9 x 9 m, avšak celá šíře střední čáry je považována za součást obou polí. Tato čára prochází pod sítí od jedné postranní čáry k druhé.

1.3.4 **Útočná čára** **S2**
V každém poli je útočná čára, jejíž zadní okraj je veden 3 m od osy střední čáry a označuje přední zónu. 1.3.3, 1.4.1
Pro všechny světové a oficiální soutěže FIVB je od postranních čar útočná čára prodloužena připojením přerušovaných čár s pěti úsečky o délce 15 cm a šířkou 5 cm, vyznačenými 20 cm od sebe do celkové délky 1,75 m.
„Trenérská omezující čára“ (přerušovaná čára, která vede od útočné čáry po koncovou čáru, rovnoběžně s postranní čarou ve vzdálenosti 1,75 m od ní) je tvořena z 15 cm dlouhých úseček, vzdálených od sebe 20 cm, a vymezuje hranici prostoru působnosti trenéra.

1.4 Zóny a prostory

S1b, S2

1.4.1 **Přední zóna** 1.3.3, 1.3.4
Přední zóna každého pole je vymezena osou střední čáry a zadním okrajem útočné čáry. 19.3.1.4 23.3.2.3 e
Za přední zónu je považováno i její prodloužení od postranní čáry až do konce volné zóny. 1.1, 1.3.2

1.4.2 **Zóna podání** **S1b**
Zóna podání je 9 m široká plocha za oběma koncovými čarami.
Po stranách je vymezena dvěma krátkými čarami o délce 15 cm, vyznačenými 20 cm za koncovou čarou jako prodloužení obou postranních čar. Obě krátké čáry jsou součástí šíře zóny podání. 1.3.2, 12
Hloubka zóny podání je vymezena koncem volné zóny. 1.1

Zpět na „Obsah“

1.4.3 **Zóna střídání**
Zóna střídání je vymezena prodloužením obou útočných čar až ke stolku zapisovatele. **S1b** 1.3.4, 15.6.1

1.4.4 **Zóna výměny libera**
Zóna výměny libera je část volné zóny na straně lavičky družstva, vymezené prodloužením útočné čáry až ke koncové čáře. **S1b** 19.3.2.7

1.4.5 **Prostor pro rozcvičení**
Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB jsou prostory pro rozcvičení, o velikosti přibližně 3 x 3 m, umístěny v obou rozích na straně hráčských laviček mimo volnou zónu. **S1a, S1b** 24.2.5

1.4.6 **Prostor pro vyloučené**
Prostor pro vyloučené, o rozměru přibližně 1 x 1 m a vybavený dvěma židlemi, je umístěn v kontrolovaném prostoru vně prodloužení koncové čáry. Může být označen 5 cm širokou červenou čarou. **S1a, S1b** 21.3.2.1

1.5 Teplota
Nejnižší teplota nesmí klesnout pod 10° C (50° F).
Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB by neměla být maximální teplota vyšší než 25° C (77° F) a minimální nižší než 16° C (61° F).

1.6 Osvětlení
Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB by mělo být osvětlení hrací plochy 1 000 až 1 500 luxů měřených ve výšce 1 m nad povrchem hrací plochy. 1

2 SÍŤ A SLOUPKY

2.1 Výška sítě
2.1.1 Síť je umístěna svisle nad střední čarou a její horní okraj je ve výšce 2,43 m pro muže a 2,24 m pro ženy. **S3**

2.1.2 Výška se měří ve středu hřiště. Výška sítě (nad oběma postranními čarami) musí být přesně stejná a nesmí převýšit stanovenou výšku o více než 2 cm. 1.3.3

2.2 Struktura
Síť je 1,00 m široká a 9,50 až 10,00 m dlouhá (s postranními páskami vzdálenými 25 až 50 cm od každého okraje sítě), zhotovena z černých čtvercových ok o straně 10 cm. 1.1, 1.3.2 2.1.1

S3

Pro světové a oficiální soutěže FIVB, ve spojení se specifickými soutěžními předpisy, může být velikost ok upravena tak, aby usnadnila použití reklamy v souladu s marketingovými dohodami.

Na jejím horním okraji je umístěna vodorovná páska, široká 7 cm, zhotovená ze zdvojeného bílého plátna a přišitá po celé své délce. Každý konec této pásky má otvor, jímž prochází provaz upevňující pásku ke sloupkům tak, aby byl její horní okraj napnutý.
Uvnitř pásky je pružné lanko upínající síť ke sloupkům a udržující její horní okraj napnutý.
Na spodním okraji sítě je umístěna další vodorovná páska, široká 5 cm, podobná pásce na horním okraji, skrze ni je provlečen provaz. Tento provaz upevňuje síť ke sloupkům a udržuje tak spodní okraj sítě napnutý.

2.3 Postranní pásky
Dvě bílé pásky jsou upevněny svisle k síti a umístěny přímo nad každou postranní čarou. **S3** 1.3.2
Jsou 5 cm široké a 1 m dlouhé a jsou považovány za součást sítě.

2.4 Anténky
Anténka je ohebná tyčka dlouhá 1,80 m, o průměru 10 mm, zhotovená ze sklolaminátu nebo podobného materiálu. **S3, S5a, S5b**
Anténka je upevněná na vnějším okraji každé postranní pásky. Anténky jsou umístěny na opačných stranách sítě. 2.3
Horních 80 cm každé anténky převyšuje síť a je označeno 10 cm širokými pruhy kontrastních barev, přednostně červené a bílé.
Anténky jsou považovány za součást sítě a ohraničují bočně prostor přeletu.

2.5 Sloupky
10.1.1

2.5.1 Sloupky, na kterých je síť připevněna, jsou umístěny ve vzdálenosti 0,5 -1,0 m na vnější straně od postranních čar. Jsou vysoké 2,55 m a přednostně nastavitelné. **S3**

Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB jsou sloupky upevňující síť umístěny ve vzdálenosti 1 m od postranních čar.

2.5.2 Sloupky jsou zaoblené a hladké, zapuštěné do země bez upevňovacích lan. Na sloupcích nesmí být žádná nebezpečná nebo překážející zařízení. *Zpět na „Obsah"*

2.6 Doplňkové vybavení

Veškeré doplňkové vybavení je určováno směrnicemi FIVB.

3 MÍČE

3.1 Parametry

Míč musí být kulatý, s povrchovou vrstvou zhotovenou z měkké kůže nebo ze syntetické kůže a uvnitř s duší z gumy nebo jiného podobného materiálu.
Jeho barva může být jednotně světlá nebo kombinací barev.
Syntetická kůže a barevné kombinace míčů, používaných v oficiálních mezinárodních soutěžích, musí odpovídat parametrům FIVB.
Jeho obvod je 65 - 67 cm a jeho váha je 260 - 280 gramů.
Jeho vnitřní tlak je 0,300 až 0,325 kg/cm^2 (4,26 až 4,61 psi) (294,30 až 318,82 mbar nebo hPa).

3.2 Jednotnost míčů

Všechny míče použité v utkání musí být jednotné, pokud se týká jejich obvodu, váhy, tlaku, typu, barvy apod.
Všechny světové a oficiální soutěže FIVB, jakož i národní nebo ligová mistrovství, se musí hrát s míči schválenými FIVB, pokud není s FIVB dohodnuto jinak.

3.3 Systém pěti míčů

Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB musí být používáno pěti míčů. V tomto případě je šest sběračů míčů umístěných po jednom v každém rohu volné zóny a za každým rozhodčím. 3.1

Kapitola druhá – ÚČASTNÍCI

4 DRUŽSTVA

4.1 Složení družstva

4.1.1 Pro utkání má být družstvo složeno nejvýše z dvanácti (12) hráčů, plus:
- skupiny trenérů: jeden trenér a maximálně dva asistenti trenéra, **S10**
- lékařské zabezpečení: jeden fyzioterapeut a jeden lékař.

Pouze tito členové družstva, zapsaní do zápisu o utkání, mohou oprávněně vstupovat do soutěžního / kontrolovaného prostoru a účastnit se oficiálního rozcvičení a utkání.

Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB kategorie dospělých, může být zaznamenáno do zápisu o utkání až 14 hráčů, kteří mohou nastoupit do utkání. Trenér družstva určuje maximálně pět ostatních členů družstva (včetně sebe) na lavičce družstva, musí však být uvedeni v zápisu o utkání a registrováni na formuláři O-2(bis).

Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB musí být lékař družstva a terapeut družstva součástí delegace a předem akreditováni u FIVB. Pokud však ve světových a oficiálních soutěžích FIVB, v kategorii dospělých, nejsou zahrnuti do ostatních členů družstva na lavičce družstva, musí sedět ve vymezeném prostoru uvnitř soutěžního/kontrolované-ho prostoru a mohou zasáhnout pouze tehdy, jestliže jsou pozváni rozhodčími poskytnout hráčům první pomoc. Terapeut družstva (i když není na lavičce) může asistovat v průběhu rozcvičení až do začátku tzv. oficiální rozcvičky. 5.2, 5.3

4.1.2 Jeden z hráčů, avšak ne libero, je kapitánem družstva, který musí být označen v zápisu o utkání. 5.1, 19.1.3

4.1.3 Pouze hráči zapsaní do zápisu o utkání mohou vstoupit do hřiště a hrát. 1, 4.1.1, 5.1.1
Jakmile byl již zápis o utkání (sestava družstva pro elektronický zápis o utkání) podepsán trenérem a kapitánem družstva, nelze zapsané hráče měnit. 5.2.2

4.2 Umístění družstva

S1a, S1b

4.2.1 Hráči, kteří nehrají, sedí buď na lavičce družstva, nebo jsou ve svém prostoru pro rozcvičení. Trenér a další členové družstva sedí na lavičce, ale mohou ji dočasně opustit. 1.4.5, 5.2.3 7.3.3
Lavičky pro družstva jsou umístěny vedle stolku zapisovatele, mimo volnou zónu.

4.2.2 Pouze členům družstva je dovoleno sedět na lavičce v průběhu utkání a účastnit se oficiálního rozcvičení. 4.1.1, 7.2

4.2.3 Hráči, kteří nehrají, se bez míčů mohou rozcvičovat takto:
4.2.3.1 v průběhu hry: v prostorách pro rozcvičení; 1.4.5, 8.1

4.2.3.2 v průběhu oddechových a technických oddechových časů: ve volné zóně za svým polem.

4.2.4 V průběhu přestávek mezi sety mohou hráči při rozcvičení uvnitř jejich vlastní volné zóny použít míče. **V průběhu prodloužené přestávky mezi 2. a 3. setem (pokud se použije) mohou hráči také použít vlastní stranu hřiště.**

Zpět na „Obsah“
1.3.3, 15.4
18.1

4.3 Výstroj

Výstroj hráče se skládá z dresu, trenýrek, ponožek (úbor) a sportovní obuvi.

4.3.1 Barva a provedení dresu, trenýrek a ponožek celého družstva musí být jednotné (vyjma liber). Úbory musí být čisté.

4.1, 19.2

4.3.2 Obuv musí být lehká a pružná s gumovou nebo kompozitní podrážkou bez podpatků.

4.3.3 Dresy hráčů musí být číslovány od 1 do 20.

4.3.3.1 Číslo musí být umístěno uprostřed přední i zadní strany dresu. Barva a jasnost čísel musí být kontrastní k barvě a jasnosti dresu.

4.3.3.2

4.3.3.2 Čísla musí být vysoká minimálně 15 cm na prsou a 20 cm na zádech. Páska tvořící číslo je minimálně 2 cm široká.

4.3.4 Kapitán družstva musí mít na svém dresu pásku 8 x 2 cm, která podtrhuje číslo na prsou.

5.1

4.3.5 Je zakázáno nosit výstroj odlišné barvy od výstroje ostatních hráčů (vyjma liber) a / nebo bez oficiálního očíslování.

19.2

4.4 Změny ve výstroji

První rozhodčí může povolit jednomu nebo více hráčům:

4.4.1 hrát bos(í);

4.4.2 vyměnit si mokrý nebo poškozený úbor v přestávce mezi sety nebo po vystřídání pod podmínkou, že barva, provedení a číslo nového úboru jsou stejné;

23

4.4.3 v chladném počasí hrát v teplákových soupravách pod podmínkou, že jsou pro celé družstvo stejné barvy i provedení (vyjma liber) a řádně očíslovány v souladu s pravidlem 4.3.3.

4.3, 15.5
4.1.1, 19.2

4.5 Zakázané předměty

4.5.1 Je zakázáno nosit předměty, které mohou způsobit zranění nebo uměle přinést hráčům výhodu.

4.5.2 Hráči mohou na vlastní zodpovědnost nosit brýle nebo oční čočky.

4.5.3 Kompresní podpory (polstrované ochrany proti zranění) mohou být nošeny na ochranu nebo podporu.

Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB kategorie dospělých, musí být toto vybavení stejné barvy jako odpovídající součást úboru.

5 VEDENÍ DRUŽSTVA

20

Jak kapitán, tak i trenér družstva jsou odpovědni za chování a kázeň členů svého družstva. Libera nemohou být kapitánem družstva ani kapitánem ve hře.

5.1 Kapitán

5.1.1 **Před utkáním** kapitán družstva podepisuje zápis o utkání a zastupuje své družstvo při losování.

7.1, 25.2.1.1

5.1.2 **V průběhu utkání**, je-li kapitán družstva na hřišti, je kapitánem ve hře. Není-li kapitán družstva na hřišti, trenér nebo sám kapitán musí určit jiného hráče na hřišti, ale ne libera, který bude plnit funkci kapitána ve hře. Tento kapitán ve hře plní své povinnosti, dokud není vystřídán, dokud se nevrátí na hřiště kapitán družstva nebo do konce setu.

15.2.1

Je-li míč mimo hru, je pouze kapitán ve hře oprávněn hovořit s rozhodčími:

8.2

5.1.2.1 požadovat vysvětlení o použití nebo výkladu pravidel a také tlumočit požadavky či dotazy svých členů družstva. Pokud kapitán ve hře s vysvětlením prvního rozhodčího nesouhlasí, může se rozhodnout protestovat proti takovému rozhodnutí a okamžitě prvního rozhodčího upozornit, že si vyhrazuje právo zaznamenat do zápisu o utkání na konci utkání oficiální protest;

23.2.4

5.1.2.2 žádat povolení:

a) vyměnit celou výstroj nebo její část,
b) ověřit postavení družstev,
c) zkontrolovat povrch, síť, míč apod.

4.3, 4.4.2
7.4, 7.6
1.2, 2, 3

5.1.2.3 při absenci trenéra žádat o oddechové časy a střídání.

15.3.1, 15.4.1

5.1.3 **Na konci utkání** kapitán družstva:

15.5.2

5.1.3.1 poděkuje rozhodčím a podepíše zápis o utkání, aby potvrdil výsledek;

6.3
25.2.3.3

Zpět na „Obsah“

5.1.2.1

5.1.3.2 pokud prvního rozhodčího v daném okamžiku upozornil, může potvrdit a zaznamenat oficiální protest proti použití nebo výkladu pravidel rozhodčími do zápisu o utkání. 25.2.3.2

5.2 Trenér 1.1, 7.3.2

5.2.1 V průběhu hry řídí trenér hru svého družstva z místa vně hřiště. Určuje hráče základní sestavy, jejich náhradníky a vyžaduje oddechové časy. S těmito žádostmi se obrací na druhého rozhodčího. 15.4.1, 15.5.2

4.1, 19.1.3

5.2.2 **Před utkáním** trenér zapíše nebo zkontroluje jména a čísla svých hráčů v zápisu o utkání a potom jej podepíše. 25.2.1.1

5.2.3 **V průběhu utkání** trenér: 7.3.2, 7.4, 7.6

5.2.3.1 před každým setem předá druhému rozhodčímu nebo zapisovateli náležitě vyplněný(é) a podepsaný(é) záznam(y) postavení základní sestavy; 4.2

5.2.3.2 sedí na lavičce svého družstva nejblíže k zapisovateli, ale může ji opustit; 15.4, 15.5

5.2.3.3 žádá oddechové časy a střídání; 1.3.4, 1.4.5

5.2.3.4 on, jakož i další členové družstva, může dávat pokyny hráčům na hřišti. Trenér může dávat pokyny, zatím co stojí nebo chodí uvnitř volné zóny před lavičkou svého družstva v rozmezí od prodloužení útočné čáry až k prostoru pro rozcvičení, aniž by rušil nebo zdržoval utkání. **S2**

Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB je trenérovi zakázáno vykonávat jeho činnost za trenérskou omezující čarou. **S1a, S1b, S2**

5.3 Asistent trenéra

5.3.1 Asistent trenéra sedí na lavičce družstva, ale nemá žádné právo zasahovat do hry. 5.1.2, 5.2

5.3.2 Pokud musí trenér opustit své družstvo z jakéhokoliv důvodu včetně sankcí, ale vyjma vstupu na hřiště jako hráč, může kterýkoli asistent trenéra převzít funkci trenér po celou dobu jeho nepřítomnosti, jakmile to kapitán ve hře potvrdí u rozhodčího.

Kapitola třetí – USPOŘÁDÁNÍ HRY

6 ZISK BODU, VÍTĚZSTVÍ V SETU A V UTKÁNÍ

6.1 Zisk bodu

6.1.1 **Bod**

Družstvo získá bod:

6.1.1.1 úspěšně umístěným míčem do soupeřova pole;

6.1.1.2 když se družstvo soupeře dopustí chyby;

6.1.1.3 když je družstvu soupeře udělen trest. 8.3, 10.1.1

6.1.2 **Chyba** 6.1.2

Družstvo se dopustí chyby tím, že provede některou činnost ve hře v rozporu s pravidly (nebo je poruší jiným způsobem). Rozhodčí rozhodují o chybách a jejich důsledcích podle pravidel: 16.2.3, 21.3.1

6.1.2.1 pokud nastanou dvě nebo více chyb následně po sobě, pouze první z nich se počítá;

6.1.2.2 pokud se dvou nebo více chyb dopustí obě soupeřící družstva současně, posoudí se to jako **„oboustranná chyba“** a rozehra se opakuje. **S11/23**

6.1.3 **Rozehra a dokončená rozehra** 6.1.2

Rozehra je posloupnost činností ve hře od okamžiku úderu do míče podávajícím hráčem až do okamžiku, kdy je míč mimo hru. Dokončená rozehra je posloupnost činností ve hře, jejichž výsledkem je udělení bodu. Toto zahrnuje udělení trestu a ztrátu podání z důvodu překročení časového limitu pro podání. 8.1, 8.2, 15.2.3, 15.11.1.3, 19.3.2.1, 19.3.2.9

6.1.3.1 Jestliže vyhraje rozehru podávající družstvo, získá bod a pokračuje v podání.

6.1.3.2 Jestliže vyhraje rozehru přijímající družstvo, získá bod a následně musí podávat.

6.2 Vítězství v setu 6.3.2

Set (vyjma rozhodujícího pátého setu) vyhrává to družstvo, které jako první získalo dvacet pět bodů s rozdílem nejméně dvou bodů. V případě nerozhodného stavu 24:24 se ve hře pokračuje, dokud není dosaženo dvoubodového rozdílu (26:24; 27:25 ...).

S11/9

6.3 Vítězství v utkání 6.2

6.3.1 V utkání vítězí družstvo, které vyhrálo tři sety. 7.1

6.3.2 V případě nerozhodného stavu 2:2 se rozhodující pátý set hraje do patnácti bodů s rozdílem nejméně dvou bodů.

6.4 Nepřítomné a neúplné družstvo 6.2, 6.3

6.4.1 Odmítne-li družstvo hrát poté, co k tomu bylo vyzváno, je prohlášeno za **„nepřítomné“** a prohrává utkání s výsledkem 0:3 na sety a 0:25 na body v každém setu.

6.4.2 Družstvo, které se bez závažných důvodů nedostaví na hřiště včas, je prohlášeno za **„nepřítomné“** se stejným výsledkem jako v pravidle 6.4.1.

6.4.3 Družstvo, které je prohlášeno za **„neúplné“** v setu nebo v utkání, prohrává set nebo utkání. Družstvu soupeře jsou přiděleny body nebo body a sety potřebné k vítězství v setu nebo v utkání. Neúplné družstvo si ponechává dosažené body a sety. 6.2, 6.3, 7.3.1

7 STRUKTURA HRY

7.1 Losování

Před utkáním provádí první rozhodčí losování, aby se rozhodlo o prvním podání a stranách hřiště v prvním setu. 12.1.1

Bude-li se hrát rozhodující set, provede se nové losování.

7.1.1 Losování probíhá za přítomnosti kapitánů obou družstev. 6.3.2

7.1.2 Vítěz losování si vybírá: 5.1

buď

7.1.2.1 právo podávat nebo přijímat podání;

nebo 12.1.1

7.1.2.2 stranu hřiště.

Poraženému zůstává zbývající volba.

7.2 Oficiální rozcvičení

7.2.1 Pokud měla družstva již před utkáním k dispozici hřiště **výhradně zcela pro sebe**, jsou oprávněna ke společnému oficiálnímu rozcvičení u sítě v délce 6minut, pokud neměla, musí mít 10minut.

Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB budou mít družstva nárok na 10 minut společného rozcvičení na síti. 7.2.1

7.2.2 Pokud jeden z kapitánů žádá samostatné (postupné) oficiální rozcvičení u sítě, je dovoleno každému družstvu se rozcvičovat u sítě 3 nebo 5 minut. 7.1.2.1, 7.2.2

7.2.3 V případě postupného oficiálního rozcvičení u sítě, rozcvičuje se jako první u sítě to družstvo, které má první podání.

7.3 Sestava družstva

7.3.1 Ve hře musí být vždy šest hráčů každého družstva. 6.4.3

Základní sestava družstva určuje pořadí postupu hráčů na hřišti. Toto pořadí musí být zachováno po celý set. 7.6

7.3.2 Před začátkem každého setu musí trenér uvést základní sestavu svého družstva na záznamu postavení základní sestavy. Náležitě vyplněný a podepsaný záznam je předložen druhému rozhodčímu nebo zapisovateli. 5.2.3.1, 24.3.1 25.2.1.2

7.3.3 Hráči, kteří nejsou v základní sestavě daného setu, jsou pro tento set náhradníky (vyjma liber). 7.3.2, 15.5

7.3.4 Jakmile byl záznam postavení základní sestavy družstva předán druhému rozhodčímu nebo zapisovateli, nemůže být povolena žádná změna základní sestavy bez řádného střídání. **S11/5** 15.2.2, 15.5

7.3.5 Nesouhlas postavení hráčů na hřišti se záznamem postavení základní sestavy se řeší následovně: 24.3.1

7.3.5.1 Je-li takový rozpor zjištěn před zahájením setu, musí být postavení hráčů uvedeno do souladu se záznamem postavení základní sestavy. Nenásleduje žádná sankce. 7.3.2

7.3.5.2 Je-li před zahájením setu zjištěn na hřišti hráč, který není uveden v záznamu postavení základní sestavy pro tento set, musí být v souladu s ním vyměněn. Nenásleduje žádná sankce. 7.3.2

Zpět na „Obsah“
S11/9

7.3.5.3 Přeje-li si však trenér ponechat takové(ho) neuvedené(ho) hráče na hřišti, musí požádat o řádné střídání, užitím odpovídajícího znamení rukou, které pak bude zaznamenáno do zápisu o utkání. **S11/5** 15.2.2
Pokud se nesoulad mezi postavením hráčů na hřišti a záznamem postavení zjistí později, musí se družstvo v chybném postavení uvést do správného postavení. Body získané soupeřem zůstávají v platnosti a navíc soupeř získá bod a bude podávat. Všechny body, které družstvo získalo od okamžiku chyby až po zjištění chyby, se anulují.

7.3.5.4 Jestliže je na hřišti zjištěn hráč, který není uveden v sestavě družstva v zápisu o utkání, body soupeře zůstávají v platnosti, navíc soupeř získá bod a bude podávat. Chybující družstvo ztrácí všechny body a/nebo sety (0:25, v případě potřeby) získané od okamžiku, kdy vstoupil do hřiště hráč neuvedený v zápise o utkání, a zároveň musí předložit opravený záznam postavení základní sestavy a poslat na hřiště nového hráče, uvedeného v zápise o utkání do stejné pozice jako byl hráč, který nebyl uveden v zápise o utkání. 6.1.2, 7.3.2

7.4 Postavení **S4**

V okamžiku, kdy podávající udeří do míče, musí být hráči obou družstev rozmístěni uvnitř vlastního pole v souladu s pořadím postupu (vyjma podávajícího). 7.6.1, 8.1, 12.4

7.4.1 Postavení hráčů je číslováno následovně:

7.4.1.1 tři hráči u sítě jsou hráči přední řady a zaujímají postavení **4** (přední-levý), **3** (přední-střední) a **2** (přední-pravý);

7.4.1.2 zbývající tři jsou hráči zadní řady a zaujímají postavení **5** (zadní-levý), **6** (zadní-střední) a **1** (zadní-pravý).

7.4.2 Vztahy mezi postaveními hráčů:

7.4.2.1 každý hráč zadní řady musí být v postavení dále od střední čáry než jemu odpovídající hráč přední řady;

7.4.2.2 hráči přední i zadní řady musí být bočně rozmístěni v pořadí stanoveném pravidlem 7.4.1.

7.4.3 Postavení hráčů je určeno a řídí se polohou jejich chodidel, dotýkajících se země, následujícím způsobem: **S4**

7.4.3.1 každý hráč přední řady musí mít alespoň část svého chodidla blíže střední čáře, než jsou chodidla jemu odpovídajícího hráče zadní řady; 1.3.3

7.4.3.2 každý pravý (levý) krajní hráč musí mít alespoň část svého chodidla blíže pravé (levé) postranní čáře, než jsou chodidla středního hráče jeho řady. 1.3.2

7.4.4 Po úderu do míče při podání se mohou hráči přemísťovat a zaujímat jakékoliv postavení ve svém poli a volné zóně.

7.5 Chyba v postavení **S4, S11/13**

7.5.1 Družstvo se dopustí chyby v postavení, není-li kterýkoliv hráč ve svém správném postavení v okamžiku, kdy podávající udeří do míče. Toto zahrnuje, když je na hřišti hráč prostřednictvím nedovoleného střídání. 7.3, 7.4, 15.9

7.5.2 Dopustí-li se podávající některé z **„chyb při podání“** v okamžiku uskutečnění podání, chyba podávajícího převládá nad chybou v postavení. 12.4, 12.7.1

7.5.3 Stane-li se podání chybným po úderu do míče, počítá se chyba v postavení. 12.7.2

7.5.4 Chyba v postavení vede k následujícím důsledkům:

7.5.4.1 družstvo je potrestáno bodem a podáním pro soupeře; 6.1.3

7.5.4.2 postavení hráčů je opraveno. 7.3, 7.4

7.6 Pořadí postupu

7.6.1 Pořadí postupu je určeno základní sestavou družstva a kontrolováno pořadím postupu na podání a postavením hráčů během setu. 7.3.1, 7.4.1 12.2

7.6.2 Získalo-li přijímající družstvo právo podávat, jeho hráči postoupí o jedno postavení ve směru pohybu hodinových ručiček: hráč v postavení **2** postoupí do postavení **1**, aby podával, hráč v postavení **1** postoupí do postavení **6** apod. 12.2.2.2

Zpět na „Obsah“

Zpět na „Obsah“

7.7 Chyba v pořadí postupu

7.7.1 Chyba v pořadí postupu hráčů nastane, není-li podání provedeno v souladu s pořadím postupu. Vede k následujícím důsledkům v pořadí : **S11/13** 7.6.1, 12

7.7.1.1 družstvo je potrestáno bodem a podáním pro soupeře;

7.7.1.2 pořadí postupu hráčů je opraveno. 6.1.3

7.7.2 V souvislosti s tím by měl zapisovatel určit přesný okamžik, kdy došlo k chybě, a všechny body získané chybujícím družstvem od tohoto okamžiku jsou zrušeny. Body získané soupeřem zůstávají zachovány. 7.6.1 25.2.2.2

Pokud tento okamžik nelze přesně určit, získané body se neruší a jediným trestem je bod a podání pro soupeře. 6.1.3

Kapitola čtvrtá – ČINNOSTI VE HŘE

8 SITUACE VE HŘE

8.1 Míč ve hře

Míč je ve hře od okamžiku úderu do míče při podání povoleném prvním rozhodčím. 12, 12.3

8.2 Míč mimo hru

Míč je mimo hru v okamžiku chyby, odpískané jedním z rozhodčích. Jestliže nenastala chyba, v okamžiku zapískání.

8.3 Míč v hřišti

Míč je v “hřišti”, jestliže se nějaká část míče, v jakémkoliv okamžiku při kontaktu s povrchem, dotkne hřiště včetně jejich vymezujících čar. **S11/14, S12/1** 1.1, 1.3.2

8.4 Míč mimo **S3, S5a, S5b**

Míč je **„mimo“**, když:

8.4.1 je část míče, která se dotkne hrací plochy, zcela mimo čáry vymezující hřiště; **S11/15, S12/2** 1.3.2

8.4.2 se dotkne předmětu vně hřiště, stropu nebo osoby, která je mimo hru; **S11/15, S12/4**

8.4.3 se dotkne antének, provazů, sloupků nebo sítě vně postranních pásek; **S11/15, S12/4** 2.3

8.4.4 přeletí svislou rovinu sítě buď částečně, nebo zcela mimo prostor přeletu, vyjma situace dle pravidla 10.1.2; **S11/15, S12/4** 2.3

8.4.5 přeletí zcela spodní prostor přeletu pod sítí. **S11/22** 23.3.2.3 f

9 HRA MÍČEM

Každé družstvo musí hrát uvnitř své vlastní hrací plochy a prostoru (vyjma pravidla 10.1.2). Míč však může být zahrán zpoza volné zóny.

9.1 Odbití družstva 14.4.1

Odbití je jakýkoliv dotek hráče s míčem ve hře.

Každé družstvo je k vrácení míče přes síť oprávněno použít maximálně tří odbití (i po bloku). Pokud použije více odbití, dopustí se chyby **„čtyři odbití“**.

9.1.1 **Následné doteky**

Hráč nesmí odbít míč dvakrát po sobě (vyjma prav. 9.2.3; 14.2 a 14.4.2).

9.1.2 **Současné doteky**

Dva nebo tři hráči se mohou dotknout míče současně.

9.1.2.1 Dotknou-li se dva (nebo tři) spoluhráči míče současně, je to počítáno jako dvě (nebo tři) odbití (vyjma při blokování). Pokud se snaží více hráčů zahrát míč, ale pouze jeden se jej skutečně dotkne, je započítáno pouze jedno odbití. Jestliže se hráči srazí, není to chyba.

9.1.2.2 Dotknou-li se oba soupeři současně míče nad sítí a míč zůstane ve hře, družstvo, které získává míč, má právo na další tři odbití. Letí-li takovýto míč **„mimo“**, je to chyba družstva na opačné straně.

9.1.2.3 Jestliže současné odbití obou soupeřů nad sítí vede k prodlouženému doteku s míčem, hra pokračuje. 9.1.2.2

9.1.3 **Odbití s dopomocí** 1

K odbití míče není hráči na hrací ploše dovoleno použít dopomoci kteréhokoliv spoluhráče nebo vystoupit na jakýkoliv předmět či zařízení.

Avšak hráč, jehož počínání by vzápětí vedlo k chybě (chybnému doteku sítě nebo k překročení střední čáry apod.), může být spoluhráčem zastaven nebo zadržen. 1.3.3, 11.4.4

Zpět na „Obsah“

9.2 Charakteristiky odbití

9.2.1 Míč se může dotknout kterékoliv části těla.

9.2.2 Míč nesmí být chycen a / nebo hozen. Může se odrazit kterýmkoliv směrem. 9.3.3

9.2.3 Míč se může dotknout různých částí těla, pouze nastanou-li doteky současně. Výjimky:

9.2.3.1 při blokování mohou nastat následné doteky jednoho nebo více blokujících za předpokladu, že se vyskytnou v průběhu jedné akce; 14.1.1, 14.2

9.2.3.2 při prvním odbití míče družstvem se může míč dotknout postupně různých částí těla za předpokladu, že se tyto doteky vyskytnou v průběhu jedné akce. 9.1, 14.4.1

9.3 Chyby při hře míčem

9.3.1 **„Čtyři odbití“**: družstvo odbije míč čtyřikrát, dříve než jej vrátí. **S11/8**; 9.1

9.3.2 **„Odbití s dopomocí“**: k odbití míče uvnitř hrací plochy použije hráč dopomoci spoluhráče nebo přitom vystoupí na jakýkoliv předmět či zařízení. 9.1.3

9.3.3 **„Chycení“**: míč je chycen a / nebo hozen, při odbití se neodrazí. **S11/16**; 9.2.2

9.3.4 **„Dvojdotek“**: hráč se dotkne míče dvakrát po sobě nebo se míč dotkne postupně různých částí jeho těla. **S11/17**; 9.2.3

10 MÍČ NA SÍTI

10.1 Přelet míče přes síť **S5a, S5b**

10.1.1 Míč zahraný do pole soupeře musí přeletět síť uvnitř prostoru přeletu. Prostor přeletu je část svislé roviny sítě vymezený následovně: 2.4, 10.2

10.1.1.1 dole, horním okrajem sítě; 2.2

10.1.1.2 po stranách, anténkami a jejich pomyslným prodloužením; 2.4

10.1.1.3 nahoře, stropem.

10.1.2 Míč, který přeletěl svislou rovinu sítě do soupeřovy volné zóny zcela nebo částečně vnějším prostorem přeletu, může být v rámci povoleného počtu odbití družstva zahrán zpět za předpokladu, že: 9.1

10.1.2.1 se hráč nedotkne soupeřova pole; 11.2.2

10.1.2.2 míč hraný zpět, přeletí svislou rovinu sítě opět zcela nebo částečně vnějším prostorem přeletu na téže straně hřiště. 11.4.4

Družstvo soupeře nesmí takové akci bránit.

10.1.3 Míč, který směřuje do soupeřova pole spodním prostorem přeletu, je ve hře až do okamžiku, kdy zcela přeletí svislou rovinu sítě. **S11/22** 23.3.2.3 f

10.2 Míč, který se dotkne sítě

Při přeletu sítě se jí míč může dotknout. 10.1.1

10.3 Míč v síti

10.3.1 Míč zahraný do sítě může být znovu zahrán, avšak v rámci povolených tří odbití družstvem. 9.1

10.3.2 Protrhne-li míč oko sítě nebo ji strhne dolů, rozehra je anulována a opakuje se.

11 HRÁČ U SÍTĚ

11.1 Přesáhnutí přes síť

11.1.1 Při bloku je blokujícímu hráči dovoleno dotknout se míče za sítí za předpokladu, že nepřekáží soupeři ve hře před nebo v průběhu jeho útočného úderu. 14.1, 14.3

11.1.2 Hráči je dovoleno přesáhnout rukou za síť po jeho útočném úderu za předpokladu, že úder do míče byl proveden ve vlastním hracím prostoru.

11.2 Proniknutí pod sítí **S11/22**

11.2.1 Pronikat pod sítí do prostoru soupeře je dovoleno za předpokladu, že se tím nepřekáží soupeři ve hře.

11.2.2 Proniknutí do soupeřova pole za střední čáru: 1.3.3, 11.2.2.1

11.2.2.1 dotknout se soupeřova pole nohou(ama) je dovoleno za předpokladu, že část pronikající(ch) nohy(ou) zůstane buď ve styku se střední čárou, nebo přímo nad ní; 1.3.3

11.2.2.2 dotknout se soupeřova pole jakoukoliv jinou částí těla nad kotníkem je dovoleno za předpokladu, že se tím nepřekáží soupeři ve hře.

11.2.3 Hráč může vstoupit do soupeřova pole poté, co se míč dostal mimo hru. *Zpět na „Obsah“*

11.2.4 Hráč může proniknout do soupeřovy volné zóny za předpokladu, že nepřekáží soupeři ve hře. 1.3.3, 11.2.2.1

11.3 Dotek sítě 8.2

11.3.1 Dotek sítě hráčem mezi oběma anténkami, v průběhu akce hraní míče, je chybou.

Akce hraní míčem zahrnuje (mimo jiné) výskok, úder (nebo pokus) a dopad. **S3**

11.3.2 Hráč se může dotknout sloupků, provazů nebo jakýchkoliv jiných předmětů vně anténky, včetně vlastní sítě za předpokladu, že tento dotek nepřekáží ve hře. 11.4.4, 23.3.2.3 c, 24.3.2.3

11.3.3 Je-li míč zahrán do sítě a je příčinou toho, že se síť dotkne soupeře, nejedná se o chybu.

11.4 Chyby hráče u sítě

11.4.1 Hráč se v prostoru soupeře dotkne míče nebo protihráče před nebo v průběhu soupeřova útočného úderu.

11.4.2 Hráč překáží soupeři ve hře, když pronikne do prostoru soupeře pod sítí. **S11/20**

11.4.3 Hráč pronikne zcela nohou(ma) do pole soupeře. 11.1.1, 11.2.1

11.4.4 Hráč překáží soupeři ve hře tím, že (mimo jiné): 11.2.2.2

- dotkne se sítě mezi anténkami nebo anténky v průběhu jeho/její akce hraní míčem 11.3.1
- použije síť mezi anténkami jako podporu nebo jako pomoc ke stabilizaci
- dotekem sítě si vytvoří neférovou výhodu nad soupeřem nebo **S11/19**
- provede akci, která brání oprávněnému pokusu soupeře hrát míč,
- držení/chytání se sítě.

Hráči v blízkosti hraného míče, nebo kteří se ho snaží zahrát, jsou považováni jako součást akce hraní míče, i kdyby nedošlo ke kontaktu s míčem. 1.4.2, 8.1

Avšak dotek sítě vně anténky není považován za chybu (s vyjímkou pravidla 9.1.3) 12.4.1

12 PODÁNÍ 6.3.2, 7.1

Podání je uvedení míče do hry zadním-pravým hráčem, který je v zóně podání.

12.1 První podání v setu

12.1.1 První podání v prvním setu, stejně jako v rozhodujícím pátém setu, provádí družstvo určené losováním.

12.1.2 Další sety budou zahájeny podáním družstva, které nepodávalo první v předchozím setu. 7.3.1, 7.3.2

12.2 Pořadí postupu na podání

12.2.1 Hráči musí dodržovat pořadí postupu na podání uvedené na záznamu postavení základní sestavy. 12.1, 6.1.3, 15.5

12.2.2 Po prvním podání v setu se podávající hráč určuje následovně:

12.2.2.1 vyhraje-li podávající družstvo rozehru, hráč (střídající hráč), který podával předtím, podává znovu; 6.1.3, 7.6.2

12.2.2.2 vyhraje-li přijímající družstvo rozehru, získává právo podávat a dříve než uskuteční podání, postoupí dle pořadí postupu. Hráč, který postoupí z postavení **2** (přední-pravý) do postavení **1** (zadní-pravý), bude podávat. **S11/1**

12.3 Povolení podání 12

První rozhodčí povolí podání, jakmile zkontroluje, že obě družstva jsou připravena ke hře a podávající drží míč.

12.4 Provedení podání **S11/10**

12.4.1 Míč musí být udeřen jednou rukou nebo kteroukoliv částí paže poté, co byl nadhozen nebo puštěn z ruky(ou).

12.4.2 Je dovolen pouze jeden nadhoz nebo puštění míče. Dribling nebo pohyb míče v rukou je povolen.

12.4.3 V okamžiku úderu do míče při podání nebo odrazu při podání ve výskoku se podávající nesmí dotýkat hřiště (včetně koncové čáry) nebo povrchu hrací plochy mimo zónu podání. **S11/22, S12/4** 1.4.2, 27.2.1.4

Po úderu může hráč vstoupit či dopadnout mimo zónu podání nebo do hřiště.

12.4.4 Podávající hráč musí udeřit do míče v průběhu **osmi** sekund po zapískání prvního rozhodčího, jímž dává pokyn k podání. **S11/11**, 12.3

12.4.5 Podání provedené před zapískáním rozhodčího je anulováno a opakuje se. 12.3

12.5 Clonění *Zpět na „Obsah“*

12.5.1 Hráči podávajícího družstva nesmějí individuálním nebo skupinovým cloněním bránit soupeři ve výhledu na podávajícího hráče a dráhu letu míče. **S6, S11/12** 12.5.2

12.5.2 Hráč nebo skupina hráčů podávajícího družstva vytváří clonu tím, že pohybují pažemi, skáčou nebo se pohybují stranou v době provádění podání nebo se ve stoje seskupují, aby zakryli podávajícího a dráhu letu míče. 12.4

12.6 Chyby uskutečněné v průběhu podání

12.6.1 **Chyby při podání**

Následující chyby vedou ke změně podání, i když je soupeř v chybném postavení. Podávající: 12.2.2.2

12.6.1.1 poruší pořadí postupu na podání; 12.7.1

12.6.1.2 neprovede podání správně. 12.2

12.6.2 **Chyby po úderu do míče při podání** 12.4

Po správně provedeném úderu do míče se stává podání chybným (pokud některý hráč není v chybném postavení), jestliže míč: 12.4, 12.7.2

12.6.2.1 se dotkne hráče podávajícího družstva nebo nepřeletí zcela svislou rovinu prostorem přeletu; **S11/19**; 8.4.4

12.6.2.2 letí **„mimo“**; 8.4.5, 10.1.1

12.6.2.3 přeletí nad clonou. **S11/15**; 8.4 **S11/12**; 12.5

12.7 Chyby při podání a v postavení

12.7.1 Pokud se podávající dopustí chyby v okamžiku úderu do míče při podání (nesprávně je provede, poruší pořadí postupu, apod.) a soupeř je v chybném postavení (prav. 7.5.1; 7.5.2), pak je sankcionována chyba při podání. 7.5.1, 7.5.2 12.6.1

12.7.2 Naopak, pokud je podání provedeno správně, ale stává se následně chybným (letí „mimo“, je cloněno, apod.), chyba v postavení nastala první a je sankcionována. 7.5.3, 12.6.2

13 ÚTOČNÝ ÚDER

13.1 Charakteristiky útočného úderu 12, 14.1.1

13.1.1 Všechny akce, po kterých míč směřuje do pole soupeře, kromě podání a bloku jsou považovány za útočné údery.

13.1.2 Během útočného úderu je dovoleno **„ulití“**, pouze je-li míč odbit čistě a míč není chycen nebo hozen. 9.2.2

13.1.3 Útočný úder je dokončený v okamžiku, kdy míč přeletí zcela svislou rovinu sítě nebo se dotkne soupeře.

13.2 Omezení útočného úderu **S8**

13.2.1 Hráč přední řady smí dokončit útočný úder v jakékoliv výšce za předpokladu, že dotek míče nastal uvnitř vlastního hracího prostoru (vyjma pravidel 13.2.4 a 13.3.6). 7.4.1.1

13.2.2 Hráč zadní řady může dokončit útočný úder v jakékoliv výšce zpoza přední zóny: 1.4.1, 7.4.1.2 19.3.1.2

13.2.2.1 při odrazu se noha(y) hráče nesmí dotknout útočné čáry ani ji překročit; 1.3.4

13.2.2.2 po úderu může hráč dopadnout do přední zóny. 1.4.1

13.2.3 Hráč zadní řady může také dokončit útočný úder z přední zóny, je-li v okamžiku doteku míč částečně pod úrovní horního okraje sítě. 1.4.1, 7.4.1.2

13.2.4 Žádnému hráči není dovoleno dokončit útočný úder ze soupeřova podání, jestliže je míč v přední zóně a zcela nad úrovní horního okraje sítě. 1.4.1

13.3 Chyby při útočném úderu

13.3.1 Hráč udeří do míče uvnitř hracího prostoru družstva soupeře. **S11/20**; 13.2.1

13.3.2 Hráč zahraje míč **„mimo“**. **S11/15**; 8.4

13.3.3 Hráč zadní řady dokončí útočný úder z přední zóny, je-li v okamžiku úderu míč zcela nad úrovní horního okraje sítě. **S11/21**; 1.4.1 7.4.1.2, 13.2.3

13.3.4 Hráč dokončí útočný úder ze soupeřova podání, jestliže je míč v přední zóně a zcela nad úrovní horního okraje sítě. **S11/21** 1.4.1, 13.2.4

13.3.5 Libero dokončí útočný úder, jestliže je míč v okamžiku úderu zcela nad úrovní horního okraje sítě. **S11/21** 19.3.1.2

S11/21; 1.4.1
19.3.1.4

13.3.6 Hráč dokončí útočný úder zcela nad úrovní horního okraje sítě, jestliže k němu směřuje míč zahraný liberem vrchním odbitím prsty ve své přední zóně. 23.3.2.3 e

S7

14 BLOK 7.4.1.1

14.1 Blokování

14.1.1 Blokování je činnost hráčů v blízkosti sítě, jejímž účelem je zabránit přeletu míče od soupeře tím, že sáhnou výše, než je horní okraj sítě bez ohledu na výšku dotyku s míčem. Dokončit blok je dovoleno pouze hráčům přední řady, ale v okamžiku doteku s míčem musí být jakákoliv část těla výš než horní okraj sítě.

14.1.2 **Pokus o blok**
Pokus o blok je činnost blokování, při níž nedojde k doteku míče.

14.1.3 **Dokončený blok**
Blok je dokončený, kdykoliv se blokující dotkne míče.

14.1.4 **Skupinový blok**
Skupinový blok je uskutečněn dvěma nebo třemi hráči, kteří jsou blízko sebe, a je dokončen, když se jeden z nich dotkne míče. 9.1.1, 9.2.3

14.2 Dotek bloku

U jednoho nebo více blokujících se mohou vyskytnout následné (rychlé a spojité) doteky za předpokladu, že jsou uskutečněny v průběhu jedné akce. 13.1.1

14.3 Blokování v prostoru soupeře

Při blokování může hráč umístit své ruce a paže za síť za předpokladu, že jeho činnost nepřekáží soupeři ve hře. Není tedy dovoleno dotknout se míče za sítí, dokud soupeř neprovedl útočný úder. 9.1, 14.4.2

14.4 Blok a odbití družstva

14.4.1 Dotek míče při bloku není započítán jako odbití družstva. Následně, po doteku míče na bloku má družstvo právo na tři odbití k vrácení míče. 14.4.1

14.4.2 První odbití po bloku může být provedeno kterýmkoliv hráčem včetně toho, který se dotkl míče při bloku. **S11/12**

14.5 Blokování podání

Blokovat soupeřovo podání je zakázáno. 12

14.6 Chyby při blokování

S11/20

14.6.1 Blokující se dotkne míče v prostoru soupeře buď před, nebo současně s útočným úderem soupeře. 14.3

14.6.2 Hráč zadní řady nebo libero dokončí blok, a nebo se dokončeného bloku zúčastní. 14.1, 14.5
19.3.1.3

14.6.3 Blokování soupeřova podání. **S11/12**; 14.5

14.6.4 Míč od bloku letí **„mimo“**. 8.4

14.6.5 Blokování míče v prostoru soupeře z vnější strany anténky.

14.6.6 Libero se pokusí o blok sám nebo se zúčastní pokusu o skupinový blok. 14.1.1
19.3.1.3

Kapitola pátá – PŘERUŠENÍ, ZDRŽOVÁNÍ A PŘESTÁVKY

15 PŘERUŠENÍ

Přerušení je čas mezi jednou dokončenou rozehrou a zapískáním prvního rozhodčího na další podání. 6.1.3, 8.1, 8.2

Řádná přerušení hry jsou pouze **„oddechové časy“** a **„střídání“**. 15.4, 15.5

15.1 Počet řádných přerušení hry 24.2.6

Každé družstvo může v jednom setu žádat maximálně **„dva“** oddechové časy a **„šest“** střídání.

Pro světové a oficiální soutěže FIVB kategorie dospělých, může FIVB snížit (o jeden) počet oddechových časů družstva a/nebo technických oddechových časů v souladu se sponzorskými, marketingovými a vysílacími dohodami. 6.2, 15.4, 15.5

15.4, 15.5

15.2 Posloupnost řádných přerušení hry

15.2.1 Žádost o jeden nebo dva oddechové časy a jedna žádost o střídání může u každého družstva následovat po sobě v průběhu téhož přerušení.

15.2.2 Avšak družstvu není dovoleno uskutečnit opakovanou žádost o střídání v průběhu téhož přerušení. Dva nebo více hráčů může být střídáno ve stejný okamžik v průběhu jedné žádosti. 6.1.3, 15.5

15.2.3 Mezi dvěma samostatnými žádostmi o střídání stejným družstvem musí být dokončena rozehra.

15.3 Žádost o řádná přerušení hry 5.1.2, 5.2

15.3.1 Řádná přerušení hry mohou být požadována trenérem nebo, při absenci trenéra, kapitánem ve hře, a to pouze jimi. 5.3.2, 15

15.3.2 Střídání před začátkem setu je dovoleno a musí být zaznamenáno jako řádné střídání pro tento set. 7.3.4

15.4 Oddechové časy a technické oddechové časy **S1a, S11/4** 6.1.3, 8.2, 12.3

15.4.1 Žádost o oddechový čas musí být vznesena odpovídajícím znamením rukou, když je míč mimo hru a před zapísknutím na podání.
Všechny vyžádané oddechové časy trvají 30 sekund.
Pro světové a oficiální soutěže FIVB je povinnost pro žádost o oddechový čas použít zvukové znamení a poté znamení rukou.

15.4.2 ***Pro světové a oficiální soutěže FIVB jsou v 1. - 4. setu jsou automaticky navíc použity dva 60-ti sekundové technické oddechové časy v okamžiku, kdy družstvo, které je ve vedení, dosáhne osmi a šestnácti bodů.*** 26.2.2.3

15.4.3 ***V rozhodujícím (pátém) setu nejsou technické oddechové časy. Každé družstvo může žádat pouze o dva oddechové časy v trvání 30-ti sekund.*** 15.1

15.4.4 ***Během všech oddechových časů musí hráči ve hře odejít do volné zóny poblíž své lavičky***. **S1a**

15.5 Střídání

15.5.1 Střídání je činnost, při níž hráč, vyjma libera nebo hráče vyměněného liberem, po zaznamenání zapisovatelem vstoupí do hřiště a zaujme postavení jiného hráče, který musí v tomto okamžiku hřiště opustit. **S11/5** 19.3.2.1

15.5.2 Když je střídání vynuceno z důvodu zranění hráče ve hře, pak toto musí být doprovázeno užitím odpovídajícího znamení rukou trenérem (nebo kapitánem ve hře). 5.2.3.3, 8.2 12.3

15.6 Omezení střídání

15.6.1 Hráč základní sestavy může opustit hru, ale pouze jedenkrát za set, a vstoupit zpět do hry, ale jenom jedenkrát za set, a to pouze na své původní místo v základní sestavě. 7.3.1

15.6.2 Střídající hráč může vstoupit do hry na místo hráče základní sestavy, ale pouze jednou za set, a může být střídán zpět tím stejným hráčem základní setavy. 7.3.1

15.7 Výjimečné střídání

Hráč (vyjma libera), který nemůže pokračovat ve hře z důvodu zranění nebo zdravotní indispozice musí být vystřídán řádně. Pokud to není možné, je družstvo oprávněno použít **„výjimečné“** střídání nad omezení pravidlem 15.6. 15.6, 19.4.3

Výjimečné střídání znamená, že kterýkoliv hráč, který není v okamžiku zranění / zdravotní indispozice na hřišti, vyjma libera, druhého libera nebo jím vyměněného hráče, může být střídán do hry místo zraněného / zdravotně indisponovaného hráče. Vystřídanému zraněnému / zdravotně indisponovanému hráči není povoleno se vrátit do utkání.

Výjimečné střídání nemůže být v žádném případě počítáno jako řádné střídání, ale má být zaznamenáno v zápise o utkání jako součást celkového počtu střídání v setu a v utkání.

15.8 Střídání při vyloučení nebo diskvalifikaci

„Vyloučený“ nebo **„diskvalifikovaný“** hráč musí být okamžitě vystřídán řádným střídáním. Pokud to není možné, je jeho družstvo prohlášeno za **„neúplné“**. **S11/5** 6.4.3, 7.3.1

15.9 Nedovolené střídání 15.6, 21.3.2

15.9.1 Střídání je nedovolené, pokud překročí omezení určená pravidlem 15.6 (vyjma situace dle pravidla 15.7) nebo se ho zúčastní hráč, který není uveden v sestavě družstva v zápise o utkání. 21.3.3

Zpět na „Obsah“
15.5, 15.6.1

15.9.2 Pokud se družstvo dopustilo nedovoleného střídání a hra byla zahájena, postupuje se následujícím způsobem v tomto pořadí: 8.1, 15.6
- 15.9.2.1 družstvo je potrestáno bodem a podáním pro soupeře; 6.1.3
- 15.9.2.2 střídání musí být opraveno;
- 15.9.2.3 body získané chybujícím družstvem od okamžiku chybného střídání jsou zrušeny. Body soupeře zůstávají v platnosti.

15.10 Postup při střídání *Zpět na „Obsah“*

15.10.1 Střídání musí být provedeno v zóně střídání. **S1b**; 1.4.3

15.10.2 Střídání musí trvat pouze dobu nezbytnou pro záznam střídání do zápisu o utkání a umožnění vstupu a odchodu hráčů. 15.10, 24.2.6, 25.2.2.3

15.10.3
a) Za skutečnou žádost o střídání se považuje, když hráč(i) v řádném přerušení hry vstoupí do zóny střídání připraveni ke hře. Trenér nemusí pro střídání použít znamení rukou, vyjma kdy se jedná střídání při zranění / zdravotní indispozici nebo před začátkem setu.
b) Jestliže není hráč připraven, střídání není povoleno a družstvo je sankciováno za zdržování. **S9**; 16.2
c) Žádost o střídání je přiznána a oznámena zapisovatelem nebo druhý rozhodčím zvukovým znamením, respektive zapískáním. Druhý rozhodčí střídání povoluje. 24.2.6

Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB jsou k zajištění plynulosti střídání používány tabulky s čísly.

15.10.4 Jestliže družstvo zamýšlí uskutečnit více než jedno střídání, musí všichni střídající hráči vstoupit do zóny střídání ve stejný okamžik, aby to bylo považováno za jednu žádost. V tomto případě musí být jednotlivá střídání provedena postupně, jedna dvojice hráčů po druhé. Jestliže jedno z nich je nedovolené, pak to (ta), které je/jsou dovolené/á se povolí a nedovolené/á je/jsou odmítnuto/a a je/jsou předmětem sankce za zdržování. 1.4.3, 15.2.2

15.11 Neoprávněné žádosti

15.11.1 Je neoprávněné žádat o řádné přerušení hry: 15
- 15.11.1.1 během rozehry nebo v okamžiku, či po zapískání na podání; 12.3
- 15.11.1.2 neoprávněným členem družstva; 5.1.2.3, 5.2.3.3
- 15.11.1.3 pro druhé střídání téhož družstva ve stejném přerušení, s výjimkou zranění / zdravotní indispozici hráče ve hře; 15.2.2, 15.2.3, 16.1, 25.2.2.6
- 15.11.1.4 po vyčerpání povoleného počtu oddechových časů a střídání. 15.1

15.11.2 První neoprávněná žádost družstva v utkání, která neovlivní nebo nezdrží hru, musí být zamítnuta, ale musí být zaznamenána do zápisu o utkání bez jakýchkoliv dalších důsledků, 16.1, 25.2.2.6

15.11.3 Jakákoliv další neoprávněná žádost stejného družstva v utkání znamená zdržování. 16.1.4

16 ZDRŽOVÁNÍ HRY

16.1 Způsoby zdržování

Neoprávněná činnost družstva, která brání znovuzahájení hry, je zdržování a mezi jiným zahrnuje:
- 16.1.1 zdržování řádných přerušení hry; 15.10.2
- 16.1.2 prodlužování přerušení i po pokynu k zahájení hry; 15
- 16.1.3 žádost o nedovolené střídání; 15.9
- 16.1.4 opakování neoprávněné žádosti; 15.11.3
- 16.1.5 zdržování hry členem družstva.

16.2 Sankce za zdržování **S9**

16.2.1 **„Napomenutí za zdržování“** a **„trest za zdržování“** jsou sankcemi družstva.
- 16.2.1.1 Sankce za zdržování zůstávají v platnosti po celé utkání.
- 16.2.1.2 Všechny sankce za zdržování jsou zaznamenány do zápisu o utkání. 6.3, 25.2.2.6

16.2.2 První zdržování v utkání kterýmkoliv členem družstva je sankcionováno **„napomenutím za zdržování“**. **S11/25**; 4.1.1

16.2.3 Druhé a každé následující zdržování jakéhokoliv typu kterýmkoliv členem téhož družstva ve stejném utkání znamená chybu a je sankcionováno **„trestem za zdržování“**: bodem a podáním pro soupeře. **S11/25**; 6.1.3

Zpět na „Obsah“

16.2.4 Sankce za zdržování, uložené před a mezi sety, mají platnost v následujícím setu.

Zpět na „Obsah“

18.1

17 VÝJIMEČNÁ PŘERUŠENÍ HRY

17.1 Zranění / zdravotní indispozice

17.1.1 Vyskytne-li se vážná událost v době, kdy je míč ve hře, musí rozhodčí okamžitě přerušit hru a povolit zdravotní pomoci vstoupit do hřiště. 8.1
Rozehra se opakuje.

17.1.2 Jestliže nemůže být zraněný / zdravotně indisponovaný hráč vystřídán, řádně nebo výjimečně, je hráči poskytnut čas na zotavení v trvání **tří** minut, ale stejnému hráči ne víckrát než jednou v utkání. 6.1.3, 15.6, 15.7
Jestliže se hráč nezotaví, je jeho družstvo prohlášeno za **„neúplné“**. 24.2.8

17.2 Vnější zásah

6.4.3, 7.3.1

Vyskytne-li se během hry jakýkoliv vnější zásah, musí být hra zastavena a rozehra opakována.

S11/23; 6.1.3

17.3 Prodloužená přerušení

17.3.1 Je-li utkání přerušeno vlivem nepředpokládaných okolností, první rozhodčí, pořadatel a řídící výbor (jury), je-li zřízen, musí rozhodnout o opatřeních k obnově normálních podmínek. 23.2.3

17.3.2 Jestliže se vyskytne jedno nebo více přerušení, jejichž celková délka trvání nepřekročí čtyři hodiny:

17.3.2.1 pokračuje-li hra na stejném hřišti, přerušený set pokračuje se stejným počtem dosažených bodů, stejnými hráči (vyjma těch vyloučených nebo diskvalifikovaných) a ve stejných postaveních. Výsledky odehraných setů zůstávají v platnosti; 17.3.1, 1, 7.3

17.3.2.2 pokračuje-li hra na jiném hřišti, je přerušený set anulován a hrán znovu se stejnými členy družstva a se stejnými základními sestavami (vyjma těch vyloučených nebo diskvalifikovaných) a se zachováním záznamu všech sankcí. Výsledky odehraných setů zůstávají v platnosti. **S9**; 7.3, 21.4.1

17.3.3 Jestliže se vyskytne jedno nebo více přerušení, jejichž celková délka trvání překročí čtyři hodiny, je celé utkání opakováno.

18 PŘESTÁVKY A VÝMĚNA POLÍ

18.1 Přestávky

Přestávka je čas mezi sety. Všechny přestávky trvají tři minuty.
Po dobu těchto přestávek se uskuteční výměna polí a záznam postavení základních sestav družstev do zápisu o utkání. 4.2.4
Na žádost pořadatele může být přestávka mezi druhým a třetím setem prodloužena oprávněnou osobou až na 10 minut. 7.3.2, 18.2, 25.2.1.2

18.2 Výměna polí

Zpět na „Obsah“

18.2.1 Družstva si mění pole po každém setu. Toto pravidlo se neuplatní před rozhodujícím setem. **S11/3**

18.2.2 V rozhodujícím setu, jakmile jedno družstvo dosáhne osmi bodů, si družstva bez zdržování vymění pole a postavení hráčů se nezmění. 7.1
Není-li výměna polí provedena v okamžiku, kdy družstvo ve vedení dosáhne osmi bodů, musí se uskutečnit okamžitě, jakmile byla chyba zjištěna. Bodový stav setu v okamžiku výměny zůstane zachován. 6.3.2, 7.4.1, 25.2.2.5

Kapitola šestá – **HRÁČ LIBERO**

19 HRÁČ LIBERO

19.1 Určení Libera

19.1.1 Každé družstvo má právo určit ze seznamu hráčů uvedených v zápise o utkání až dva specializované obranné hráče: “libera”.

Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB kategorie dospělých, pokud má družstvo má více než 12 hráčů zaznamenaných do zápisu o utkání je povinnost v sestavě družstva mít dvě Libera. 5, 4.1.1

19.1.2 Všechna libera musí být zaznamenána do zápisu o utkání do zvláštních řádků k tomu určených. 5.2.2, 25.2.1.1, 26.2.1.1

Zpět na „Obsah“

19.1.3 Libero na hřišti je **aktivní** libero. Jestliže má družstvo další libero, je **druhým** liberem družstva.
Na hřišti může být kdykoliv pouze jedno libero.

19.2 Výstroj — 4.3

Libero(a) musí mít oblečeno(a) úbor (nebo vestu / návlek pro nově určené libero), který má odlišně dominantní barvu od jakékoliv barvy úboru ostatních členů družstva. Úbor musí jasně kontrastovat s ostatními členy družstva.
Úbor liber musí mít stejné číslování s ostatními členy družstva.
Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB má nově určené libero, pokud je to možné, oblečen dres stejného provedení a barvy jako původní libero, ale musí si ponechat své vlastní číslo

19.3 Činnosti týkající se libera

19.3.1 **Herní činnosti**

19.3.1.1 Liberu je dovoleno vyměnit kteréhokoliv hráče zadní řady. — 7.4.1.2

19.3.1.2 Je omezen hrát jako hráč zadní řady a není mu dovoleno dokončit útočný úder odkudkoliv (zahrnující hřiště a volnou zónu), jestliže se míč v okamžiku doteku nachází zcela výše než je horní okraj sítě. — 13.2.2, 13.2.3, 13.3.5

19.3.1.3 Libero nesmí podávat, blokovat ani se pokoušet o blok. — **S11/12**; 12.4.1

19.3.1.4 Hráč nesmí dokončit útočný úder, když je míč zcela výše než je horní okraj sítě, jestliže k němu směřuje od libera zahraný míč vrchním odbitím prsty ve vlastní přední zóně. Míč může být zahrán útočným úderem svobodně, pokud Libero uskuteční stejnou akci vně své přední zóny. — 14.6.2, 14.6.6, **S1b**, 1.4.1, 13.3.6, 23.3.2.3 d, 23.3.2.3 e

19.3.2 **Výměny libera**

19.3.2.1 Výměny liberem nejsou považovány za střídání. — 6.1.3, 15.5
Počet výměn není omezen, ale mezi dvěma výměnami liber musí být uskutečněna dokončená rozehra (vyjma situací, kdy v důsledku uděleného trestu se družstvo otáčí a libero postoupí do pozice 4 nebo rozehra není dokončena, neboť se aktivní libero stane neschopné pokračovat ve hře).

19.3.2.2 Řádně vyměněný hráč může vyměnit a být vyměněn kterýmkoliv liberem.
Aktivní libero může být vyměněno pouze řádně jím vyměněným dostávající postavení nebo druhým liberem.

19.3.2.3 Na začátku setu nesmí libero vstoupit do hřiště, dokud druhý rozhodčí nezkontroluje základní sestavu a nepovolí výměnu libera s hráčem základní sestavy. — 7.3.2, 12.1

19.3.2.4 Jakékoliv výměny liber musí být uskutečněny pouze, když je míč mimo hru, a dříve, než dal rozhodčí zapískáním pokyn k podání. — 8.2, 12.3

19.3.2.5 Výměna libera uskutečněná po zapískání na podání, ale dříve než podávající udeří do míče, nesmí být odmítnuta; avšak po skončení rozehry musí být kapitán ve hře informován, že tento postup není dovolen a jeho opakování bude předmětem sankce za zdržování. — **S9**; 12.3, 12.4

19.3.2.6 Opakované opožděné výměny liber vedou k okamžitému přerušení hry a udělení sankce za zdržování. O družstvu, které bude následně podávat, rozhodne úroveň udělení sankce za zdržování. — **S9**; 16.2

19.3.2.7 Libero a vyměněný hráč smějí vstupovat a opouštět hřiště pouze skrze **„zónu výměny libera“**. — **S1b**; 1.4.4

19.3.2.8 Výměny libera musí být zaznamenány do „Zápisu o výměnách libera“ (pokud je používán) nebo do elektronického zápisu o utkání. — 26.2.2.1, 26.2.2.2

19.3.2.9 Nedovolené výměny libera mohou (kromě jiného) zahrnovat:
- mezi dvěma výměnami libera není dokončena rozehra, — 6.1.3
- libero je vyměněno jiným než druhým liberem nebo jím řádně vyměněným hráčem. — 15.9

Nedovolená výměna libera musí být posuzována stejně jako nedovolené střídání: — 15.9
- pokud je nedovolená výměna libera zjištěna před zahájením následující rozehry, pak je rozhodčími opravena a družstvo je sankcionováno za zdržování, — **S9**

15.9

- pokud je nedovolená výměna libera zjištěna až po úderu do míče na podání, jsou důsledky pro družstvo stejné jako pro nedovolené střídání.

S9; 21.3.2 21.3.3

19.4 Určení nového libera

19.4.1 Libero se stane neschopné pokračovat ve hře, jestliže je zraněno, zdravotně indisponováno, vyloučeno nebo diskvalifikováno. 5.1.2.1, 5.2.1

Libero může být prohlášeno za neschopné pokračovat ve hře z jakéhokoli důvodu trenérem nebo v případě jeho nepřítomnosti, kapitánem ve hře. 19.4, 19.4.1

19.4.2 **Družstvo s jedním liberem**

19.4.2.1 Když má družstvo k dispozici pouze jedno libero v souladu s pravidlem 19.4.1 nebo má družstvo uvedeno v zápise o utkání pouze jedno, a toto libero se stane nebo je prohlášeno za neschopné pokračovat ve hře pak může trenér (v případě nepřítomnosti trenéra kapitán ve hře) znovu určit jako libero pro zbytek utkání kteréhokoliv jiného hráče (vyjma vyměněného hráče), který není v okamžiku znovu určení na hřišti.

19.4.2.2 Jestliže se „aktivní“ libero **stane neschopné pokračovat ve hře**, může být nahrazeno řádně jím vyměněným hráčem nebo **okamžitě a přímo na hřišti** nově určeným liberem. Avšak libero, které bylo předmětem nového určení nesmí po zbytek utkání hrát.

Jestliže libero, když je prohlášeno za neschopné pokračovat ve hře, není na hřišti, může být také předmětem nového určení. Libero, které je prohlášeno za neschopné pokračovat ve hře, nesmí po zbytek utkáni hrát.

19.4.2.3 Trenér nebo kapitán ve hře, jestliže není trenér přítomen, informuje druhého rozhodčího o novém určení libera. 5.1.2.1, 5.2.1

19.4.2.4 Pokud se nově určené libero stane nebo je prohlášeno za neschopné pokračovat ve hře, jsou další nová určení povolena. 19.4.1

19.4.2.5 Jestliže trenér žádá, aby nově určeným liberem byl kapitán družstva, bude toto povoleno - ale kapitán družstva se musí v tomto případě vzdát všech svých výsadních práv spojených s vedením družstva. 5.1.2, 19.4.1

19.4.2.6 V případě nového určení libera musí být číslo hráče, který je určen jako nové libero, zaznamenáno do zápisu o utkání v části „poznámky“ a do „Zápisu o výměnách libera“ (nebo elektronického zápisu o utkání, pokud je používán). 25.2.2.7 26.2.2.1

19.4.3 **Družstvo se dvěma libery** 4.1.1, 19.1.1

19.4.3.1 Pokud má družstvo v zápise o utkání uvedena dvě libera, ale jedno se stane neschopné pokračovat ve hře, má družstvo právo hrát pouze s jedním liberem. 19.4

Určení nového libera nebude povoleno až do okamžiku, kdy stávající libero nebude schopné pokračovat v daném utkání.

19.5 Shrnutí

19.5.1 Pokud je libero vyloučeno nebo diskvalifikováno, tak může být okamžitě vyměněno druhým liberem. Pokud má družstvo pouze jedno libero, potom má právo provést nové určení libera. 19.4, 21.3.2 21.3.3

Kapitola sedmá – CHOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ

20 POŽADAVKY NA CHOVÁNÍ

20.1 Sportovní chování

20.1.1 Účastnící musí znát pravidla volejbalu a řídit se jimi.

20.1.2 Účastníci musí přijímat rozhodnutí rozhodčích ve sportovním duchu, bez toho, že by jim oponovali.

V případě pochybností je možné požadovat vysvětlení pouze prostřednictvím kapitána ve hře. 5.1.2.1

20.1.3 Účastnící se musí vyvarovat jednání nebo postojů zaměřených na ovlivňování rozhodnutí rozhodčích nebo zakrývání chyb vlastního družstva.

20.2 Fair play

20.2.1 Účastníci se musí chovat zdvořile a s úctou v duchu „fair play“ nejen k rozhodčím, ale i k ostatním funkcionářům, soupeřům, spoluhráčům a divákům

20.2.2 Komunikace mezi členy družstva v průběhu utkání je dovolena. 5.2.3.4

21 NEVHODNÉ CHOVÁNÍ A SANKCE

21.1 Mírně nevhodné chování

Přestupky vyplývající z mírně nevhodného chování nejsou předmětem sankcí. Povinností prvního rozhodčího je předcházet tomu, aby družstva dosáhla úrovně chování vyvolávající sankce. 5.1.2, 21.3

Napomenutí se provádí ve dvou stupních: **S9, S11/6a**

1. stupeň: užitím napomínání slovem prostřednictvím kapitána ve hře;
2. stupeň: udělením žluté karty dotčenému členu družstva. Toto formální napomenutí není samo o sobě sankcí, ale symbolem, že člen družstva (a potažmo družstvo) dosáhl sankční úrovně pro toto utkání. Toto je zaznamenáno do zápisu o utkání, ale nemá to bezprostřední důsledky.

21.2 Nevhodné chování vedoucí k sankcím

Nevhodné chování člena družstva vůči funkcionářům, soupeřům, spoluhráčům nebo obecenstvu je rozděleno do **tří** kategorií podle závažnosti přestupku. 4.1.1

21.2.1 **Hrubé chování:** jednání v rozporu s dobrými mravy nebo morálními principy.

21.2.2 **Urážlivé chování:** nadávky, urážlivá slova nebo gesta nebo jakékoliv jednání vyjadřující pohrdání.

21.2.3 **Agrese:** uskutečnění tělesného napadení, agresivní nebo výhružné jednání.

21.3 Stupnice sankcí **S9**

V souladu s posouzením prvního rozhodčího a v závislosti na stupni závažnosti přestupku jsou používány následující sankce zaznamenávané do zápisu o utkání: **„Trest“**, **„Vyloučení“** nebo **„Diskvalifikace“**. 21.2, 25.2.2.6

21.3.1 **Trest** **S11/6b**

První hrubé chování kteréhokoliv člena družstva je sankcionováno bodem a podáním pro soupeře. 4.1.1, 21.2.1

21.3.2 **Vyloučení** **S11/7**

21.3.2.1 Člen družstva, který byl sankcionován vyloučením, nesmí hrát do konce setu, musí být, pokud je na hřišti, okamžitě a řádně střídán a musí zůstat sedět v prostoru pro vyloučené bez dalších důsledků. 1.4.6, 4.1.1, 5.2.1, 5.3.2, **S1a, S1b**

Vyloučený trenér ztrácí své právo zasahovat v setu do hry a musí zůstat sedět v prostoru pro vyloučené. 5.2.3.3

21.3.2.2 První urážlivé chování kteréhokoliv člena družstva je sankcionováno vyloučením bez dalších důsledků. 4.1.1, 21.2.2

21.3.2.3 Druhé hrubé chování téhož člena družstva ve stejném utkání je sankcionováno vyloučením bez dalších důsledků. 4.1.1, 21.2.1

21.3.3 **Diskvalifikace** **S11/8**

21.3.3.1 Člen družstva sankcionovaný diskvalifikací musí být, pokud je na hřišti, okamžitě a řádně střídán a musí na zbytek utkání opustit **„Soutěžní / kontrolovaný prostor“** bez dalších důsledků. **S1a**; 4.1.1

21.3.3.2 První fyzická agrese, naznačená agrese nebo vyhrožování je sankciována diskvalifikací bez dalších důsledků. 21.2.3

21.3.3.3 Druhé urážlivé chování téhož člena družstva ve stejném utkání znamená jeho diskvalifikaci bez dalších důsledků. 4.1.1, 21.2.2

21.3.3.4 Třetí hrubé chování téhož člena družstva ve stejném utkání je sankcionováno diskvalifikací bez dalších důsledků. 4.1.1, 21.2.1

21.4 Uplatnění sankcí za nevhodné chování

21.4.1 Všechny sankce za nevhodné chování jsou sankcemi individuálními, zůstávají v platnosti po celé utkání a jsou zaznamenávány do zápisu o utkání. 21.3, 25.2.2.6

21.4.2 Opakované nevhodné chování téhož člena družstva ve stejném utkání je sankcionováno progresivně (člen družstva obdrží vyšší sankci za každý následující přestupek). **S9**; 4.1.1, 21.2 21.3

21.4.3 Vyloučení nebo diskvalifikace, jako důsledek urážlivého chování nebo agrese, nevyžaduje žádnou předcházející sankci. 21.2, 21.3

21.5 Nevhodné chování před a mezi sety

Jakékoliv nevhodné chování, které se vyskytne před anebo mezi sety, je sankcionováno podle pravidla 21.3 a sankce je uplatněna v následujícím setu. 18.1, 21.2

Zpět na „Obsah“

21.6 Přehled nevhodného chování a užití karet

Napomenutí:	bez sankce	-	Fáze 1:	slovní napomenutí.
		-	Fáze 2:	znamení - žlutá karta.
Trest:	sankce	-		znamení - červená karta.
Vyloučení:	sankce	-		znamení - žlutá a červená karta společně.
Diskvalifikace:	sankce	-		znamení - žlutá a červená karta odděleně.

21.1
S11/6a
S11/6b; 21.3.1
S11/7; 21.3.2
S11/8; 21.3.3

Oddíl II ROZHODČÍ, JEJICH ODPOVĚDNOSTI A OFICIÁLNÍ ZNAMENÍ PAŽEMI

Kapitola osmá – ROZHODČÍ

22 SBOR ROZHODČÍCH A PROCEDURY

22.1 Složení

Sbor rozhodčích pro utkání se skládá z následujících funkcionářů:

- první rozhodčí; 23
- druhý rozhodčí; 24
- zapisovatel; 25
- čtyři (dva) čároví rozhodčí. 27

Jejich rozmístění je znázorněno ve schématu 10.

Ve všech světových a oficiálních soutěžích FIVB je povinný asistent zapisovatele. 26

22.2 Procedury

22.2.1 Pouze první a druhý rozhodčí mohou v průběhu utkání dávat znamení zapískáním:

22.2.1.1 první rozhodčí dává znamení pro podání, které zahajuje rozehru; 6.1.3, 12.3

22.2.1.2 první a druhý rozhodčí oznamují konec rozehry za předpokladu, že jsou si jisti, že se stala chyba a znají její podstatu.

22.2.2 Je-li míč **„mimo hru“**, mohou zapískat proto, aby dali najevo, že povolují, nebo zamítají žádost družstva. 5.1.2, 8.2

22.2.3 Okamžitě poté, co rozhodčí zapískal, aby oznámil dokončení rozehry, musí pomocí oficiálních znamení pažemi označit: 22.2.1.2, 28.1

22.2.3.1 Je-li zapískána chyba prvním rozhodčím, signalizuje v pořadí:

a) družstvo, které bude podávat;
b) podstatu chyby; **S11/2**; 12.2.2
c) chybujícího hráče (je-li to nezbytné).

22.2.3.2 Je-li zapískána chyba druhým rozhodčím, signalizuje v pořadí:

a) podstatu chyby;
b) chybujícího hráče (je-li to nezbytné);
c) družstvo, které bude podávat, po oficiálním znamení paží prvního rozhodčího. 12.2.2

V tomto případě neukazuje první rozhodčí podstatu chyby ani chybujícího hráče, ale pouze družstvo, které bude podávat. **S11/2**

22.2.3.3 V případě chyby útočného úderu hráče zadní řady nebo libera oba rozhodčí signalizují podle pravidel 22.2.3.1 a 22.2.3.2. **S11/21**; 12.2.2, 13.3.3, 13.3.5

22.2.3.4 V případě oboustranné chyby signalizují oba rozhodčí v pořadí: 19.3.1.2

a) podstatu chyby; **S11/23**; 17.3
b) chybujícího hráče (je-li to nezbytné);

Družstvo, které bude podávat určí 1. rozhodčí.

23 PRVNÍ ROZHODČÍ **S11/2**; 12.2.2

23.1 Umístění

První rozhodčí plní své úkoly vstoje na stolici rozhodčího, umístěné na jednom konci sítě na opačné straně od zapisovateli. Jeho oči musí být přibližně 50 cm nad sítí.

S1a, S1b, S10

Zpět na „Obsah“

23.2 Pravomoc

23.2.1 První rozhodčí řídí utkání od začátku až do konce. Má pravomoc nad všemi členy sboru rozhodčích a členy družstev. 4.1.1, 6.3
V průběhu utkání jsou rozhodnutí prvního rozhodčího konečná. Je oprávněn změnit rozhodnutí ostatních členů sboru rozhodčích, jestliže je přesvědčený, že se mýlí.
První rozhodčí může dokonce vyměnit člena sboru rozhodčích, který nevykonává svou funkci správně.

23.2.2 První rozhodčí také řídí činnost sběračů míčů, rychloutěračů a utěračů povrchu hrací plochy. 3.3

23.2.3 První rozhodčí má právo rozhodnout o jakékoliv záležitosti, týkající se utkání, včetně těch, které nejsou uvedeny v pravidlech.

23.2.4 První rozhodčí nesmí připustit žádnou diskusi o svých rozhodnutích. 20.1.2
Na žádost kapitána ve hře však první rozhodčí vysvětlí použití nebo výklad pravidel, na jejichž základě rozhodl. 5.1.2.1
Jestliže kapitán ve hře nesouhlasí s vysvětlením prvního rozhodčího a rozhodne se podat na konci utkání k dané záležitosti oficiální protest, musí si okamžitě vyhradit právo zaznamenat svůj protest na konci utkání. První rozhodčí musí s tímto právem kapitána ve hře souhlasit. 5.1.2.1, 5.1.3.2, 25.2.3.2

23.2.5 První rozhodčí je zodpovědný před i v průběhu utkání za rozhodnutí, zda vybavení hrací plochy a podmínky splňují požadavky hry. K1, 23.3.1.1

23.3 Odpovědnosti

S4, S6, S8, S9, S11

23.3.1 Před utkáním první rozhodčí:
- 23.3.1.1 kontroluje podmínky hrací plochy, míče a další vybavení; K1, 23.2.5
- 23.3.1.2 provádí losování s kapitány družstev; 7.1
- 23.3.1.3 dohlíží na rozcvičení družstev. 7.2

23.3.2 Během utkání je první rozhodčí oprávněn:
- 23.3.2.1 udělovat družstvům napomenutí; 21.1
- 23.3.2.2 udělovat sankce za nevhodné chování a zdržování; 16.2, 21.2
- 23.3.2.3 rozhodnout o:
  - a) chybách podávajícího a postavení podávajícího družstva, včetně clonění; 7.5, 12.4, 12.5, 12.7.1
  - b) chybách při hraní míčem; 9.3
  - c) chybách nad sítí a chybném doteku hráče se sítí, především na straně útoku; 11.3.1, 11.4.1, 11.4.4
  - d) chybách útočného úderu hráče zadní řady a libera; 13.3.3, 13.3.5
  - e) dokončeném útočném úderu hráčem nad výškou sítě, jestliže k němu směřuje míč zahraný liberem vrchním odbitím prsty ve vlastní přední zóně 1.4.1, 13.3.6, 24.3.2.4
  - f) úplném přeletu míče spodním prostorem pod sítí; 8.4.5, 24.3.2.7
  - g) dokončeném bloku hráče zadní řady nebo pokusu libera o blok. 14.6.2, 14.6.6

23.3.3 Na konci utkání zkontroluje a podepisuje zápis o utkání. 24.3.3, 25.2.3.3

24 DRUHÝ ROZHODČÍ

24.1 Umístění

Druhý rozhodčí vykonává svou funkci vstoje blízko sloupku, mimo a na opačné straně hřiště, než je první rozhodčí, čelem k němu. **S1a, S1b, S10**

24.2 Pravomoc

24.2.1 Druhý rozhodčí je pomocníkem prvního rozhodčího, ale má také svůj vlastní rozsah pravomocí. 24.3
Přestane-li být první rozhodčí schopen pokračovat ve své činnosti, druhý rozhodčí ho může nahradit.

24.2.2 Druhý rozhodčí může, bez zapískání, také signalizovat chyby mimo svůj rozsah pravomocí, avšak nesmí na prvního rozhodčího naléhat. 24.3

24.2.3 Druhý rozhodčí řídí práci zapisovatele(ů). 25.2, 26.2

24.2.4 Druhý rozhodčí dohlíží na členy družstva na lavičce a oznamuje jejich nevhodné chování prvnímu rozhodčímu. 4.2.1

24.2.5 Druhý rozhodčí dohlíží na hráče v prostorech pro rozcvičení. 4.2.3

24.2.6 Druhý rozhodčí povoluje přerušení, kontroluje jejich trvání a zamítá neoprávněné žádosti. 15, 15.11, 25.2.2.3

Zpět na „Obsah“

24.2.7 Druhý rozhodčí kontroluje počet oddechových časů a střídání využitých každým družstvem a oznamuje **„druhý“** oddechový čas i **„páté“** a **„šesté“** střídání prvnímu rozhodčímu a příslušnému trenérovi. 15.1, 25.2.2.3

24.2.8 V případě zranění / onemocnění hráče povoluje druhý rozhodčí výjimečné střídání nebo uděluje **„tříminutový“** čas na zotavení. 15.7, 17.1.2

24.2.9 Druhý rozhodčí kontroluje stav povrchu hřiště, zvláště v přední zóně. V průběhu utkání také kontroluje, zda míče stále vyhovují předpisům. 1.2.1, 3

24.2.10 Druhý rozhodčí dohlíží na členy družstva v prostorech pro vyloučené a oznamuje jejich nevhodné chování prvnímu rozhodčímu. 1.4.6, 21.3.2
Ve světových a oficiálních soutěžích FIVB povinnosti uvedené v bodech 24.2.5 a 24.2.10 provádí rezervní rozhodčí.

24.3 Odpovědnosti **S4, S5a**

24.3.1 Na začátku každého setu, při výměně polí v rozhodujícím setu a vždy, když je to nutné, druhý rozhodčí kontroluje, zda skutečná postavení hráčů na hřišti odpovídají postavením uvedeným na záznamech postavení základní sestavy. 5.2.3.1, 7.3.2, 7.3.5, 18.2.2

24.3.2 Během utkání druhý rozhodčí rozhoduje, píská a signalizuje:

- 24.3.2.1 proniknutí do soupeřova pole a prostoru pod sítí; **S11**
- 24.3.2.2 chyby v postavení přijímajícího družstva; 1.3.3, 11.2
- 24.3.2.3 chybný dotek sítě hráčem, především na straně bloku a s anténkou na své straně hřiště; 7.5, 11.3.1
- 24.3.2.4 dokončený blok hráčem zadní řady nebo pokus libera o blok nebo chybu útočného úderu hráče zadní řady nebo libera; 13.3.3, 14.6.2
- 24.3.2.5 dotek míče s cizím předmětem; 14.6.6
- 24.3.2.6 dotek míče s povrchem, když není první rozhodčí v poloze, aby dotek mohl vidět; 8.4.2, 8.4.3, 8.3
- 24.3.2.7 míč přelétávající svislou rovinu sítě buď částečně, nebo zcela mimo prostor přeletu do soupeřova pole nebo dotek anténky, provazů, sloupků nebo sítě vně postranních pásek míčem na své straně hřiště. 8.4.3, 8.4.4

24.3.3 Na konci utkání podepíše zápis o utkání. 23.3.3

25 ZAPISOVATEL 25.2.3.3

25.1 Umístění

Zapisovatel plní svoji funkci vsedě u stolku zapisovatele na opačné straně hřiště než první rozhodčí a čelem k němu. **S1a, S1b, S10**

25.2 Odpovědnosti

V souladu s pravidly a ve spolupráci s druhým rozhodčím vede zápis o utkání.
Používá bzučák nebo jiné zvukové zařízení, aby oznamoval porušení pravidel nebo dával rozhodčím znamení v souladu se svojí odpovědností.

25.2.1 **Před utkáním a setem zapisovatel:**

- 25.2.1.1 zaznamenává data o utkání a družstvech, včetně příjmení a čísel liber v souladu s platnými předpisy; zajišťuje podpisy kapitánů a trenérů; 5.1.1, 5.2.2, 7.3.2, 19.1.2,
- 25.2.1.2 zapisuje základní sestavu každého družstva ze záznamu postavení základní sestavy. 4.1, 19.4.6.2, 5.2.3.1, 7.3.2
  Nedostane-li včas záznamy postavení základní sestavy družstev, uvědomí o tom okamžitě druhého rozhodčího. 5.2.3.1

25.2.2 **Během utkání zapisovatel:**

- 25.2.2.1 zaznamenává dosažené body;
- 25.2.2.2 u každého družstva kontroluje pořadí postupu na podání a okamžitě po úderu do míče při podání oznamuje rozhodčím jakoukoliv chybu v pořadí postupu; 6.1, 12.2
- 25.2.2.3 odpovídá za potvrzení a oznámení střídání hráče zvukovým znamením, respektive zapískáním, zaznamenává oddechové časy, střídání hráčů, kontroluje jejich počet a informuje druhého rozhodčího; 15.1, 15.4.1, 15.10.3 c
- 25.2.2.4 oznamuje rozhodčím žádost o řádná přerušení hry, které jsou v rozporu s pravidly; 24.2.6, 24.2.7
- 25.2.2.5 oznamuje rozhodčím konce setů a dosažení osmého bodu v rozhodujícím setu; 15.11, 6.2, 15.4.1

25.2.2.6 zaznamenává napomenutí za mírně nevhodné chování, sankce a neoprávněné žádosti; 15.11.3, 16.2
25.2.2.7 podle instrukcí druhého rozhodčího zaznamenává všechny další události, tj. výjimečné střídání, čas na zotavení, prodloužená přerušení, vnější zásah, nové určení libera apod. 21.3, 15.7, 17.1.2, 17.2, 17.3, 19.4
25.2.2.8 kontroluje přestávky mezi sety. 18.1

25.2.3 **Na konci utkání zapisovatel:** 6.3
25.2.3.1 zaznamená konečný výsledek; 5.1.2.1, 5.1.3.2
25.2.3.2 v případě protestu, po předchozím souhlasu prvního rozhodčího, zapíše nebo dovolí kapitánovi družstva / ve hře zapsat do zápisu o utkání jeho vyjádření k předmětu protestu; 23.2.4, 5.1.3.1, 23.3.3
25.2.3.3 poté, co podepsal zápis o utkání sám, zajistí podpisy kapitánů obou družstev a potom i rozhodčích. 24.3.3

26 ASISTENT ZAPISOVATELE

S1a, S1b, S10

26.1 Umístění

22.1

Asistent zapisovatele plní svoji funkci vsedě u stolku zapisovatele vedle zapisovatele.

26.2 Odpovědnosti

19.3

Zaznamenává výměny libera.
Asistuje zapisovateli při administrativních úkonech.
Přestane-li být zapisovatel schopen pokračovat ve své činnosti, asistent zapisovatele jej nahradí.

26.2.1 **Před utkáním a setem asistent zapisovatele:**
26.2.1.1 připraví zápis o výměnách libera;
26.2.1.2 připraví náhradní zápis o utkání.

26.2.2 **Během utkání asistent zapisovatele:** 19.3.1.1, 19.4
26.2.2.1 podrobně zaznamenává výměny libera / nové určení libera; 19.3.2
26.2.2.2 zvukovým znamením oznamuje rozhodčím jakoukoliv chybu při výměnách libera; 15.4.1
26.2.2.3 zvukovým znamením oznamuje začátky a konce „Technických oddechových časů“;
26.2.2.4 obsluhuje ruční ukazatel stavu bodů na stolku zapisovatele; 25.2.2.1
26.2.2.5 kontroluje, zda stav bodů je na všech ukazatelích stejný; 25.2.1.1
26.2.2.6 je-li to zapotřebí, aktualizuje připravený náhradní zápis o utkání a předá jej zapisovateli.

26.2.3 **Na konci utkání asistent zapisovatele:**
26.2.3.1 podepíše zápis o výměnách libera a předloží jej ke kontrole;
26.2.3.2 podepíše zápis o utkání.

Pro FIVB, světové a oficiální soutěže, kde se používá elektronický zápis o utkání, asistent zapisovatele spolu se zapisovatelem oznamuje střídání a identifikuje výměny liber.

27 ČÁROVÍ ROZHODČÍ

27.1 Umístění

S1a, S1b, S10

Jsou-li ve funkci pouze dva čároví rozhodčí, stojí v rozích hřiště nejblíže pravé ruky každého rozhodčího, ve vzdálenosti 1 až 2 metry úhlopříčně od rohu.
Každý z nich kontroluje jak koncovou, tak postranní čáru na své straně.

Pro FIVB, světové a oficiální soutěže je povinností mít čtyři čárové rozhodčí.
Stojí ve volné zóně ve vzdálenosti 1 až 3 metry od každého rohu hřiště v myšleném prodloužení čáry, kterou kontrolují. **S10**

27.2 Odpovědnosti

S3, S5a

27.2.1 Čároví rozhodčí plní své funkce použitím praporků (40x40 cm) a signalizují: **S12**
27.2.1.1 míč „v hřišti“ a „mimo“, kdykoliv dopadne v blízkosti jejich čáry; 8.3, 8.4
27.2.1.2 doteky přijímajícího družstva s míčem letícím „mimo“; 8.4
27.2.1.3 dotek anténky míčem, podání a třetí odbití družstvem letící přes síť mimo prostor přeletu apod.; 8.4.3, 8.4.4, 10.1.1
27.2.1.4 kteréhokoliv hráče (vyjma podávajícího) stojícího mimo své pole v okamžiku úderu do míče při podání; 7.4, 12.4.3

Zpět na „Obsah“

27.2.1.5 chybu nohou podávajícího hráče; 12.4.3

27.2.1.6 jakýkoliv dotek s vrchními 80 cm anténky kterýmkoliv hráčem na jeho straně hřiště v průběhu akce hraní míčem nebo dotek, který překáží ve hře; 11.3.1, 11.4.4

27.2.1.7 míč, který přeletí síť do soupeřova pole mimo prostor přeletu nebo se dotkne anténky na jeho straně hřiště. 10.1.1

27.2.2 Na žádost prvního rozhodčího musí čárový rozhodčí své znamení zopakovat.

28 OFICIÁLNÍ ZNAMENÍ

28.1 Znamení rozhodčích rukama **S11**

Rozhodčí musí označit oficiálním znamením rukama důvod svého zapískání (podstatu odpískané chyby nebo účel povoleného přerušení). Znamení musí být po krátkou dobu drženo a je-li prováděno pouze jednou rukou, potom se znamení provádí rukou na straně družstva, které se dopustilo chyby nebo předneslo žádost.

28.2 Znamení čárových rozhodčích praporkem **S12**

Čároví rozhodčí musejí označit podstatu oznámené chyby oficiálním znamením praporkem a toto znamení po krátkou dobu podržet.

Zpět na „Obsah“

Oddíl III SCHÉMATA

Schéma 1a SOUTĚŽNÍ / KONTROLOVANÝ PROSTOR

Příslušná pravidla: 1; 1.4.5; 1.4.6; 4.2.1; 4.2.3.1; 15.4.4; 19.3.2.7; 21.3.2.1; 21.3.3.1; 23.1; 24.1; 25.1; 26.1

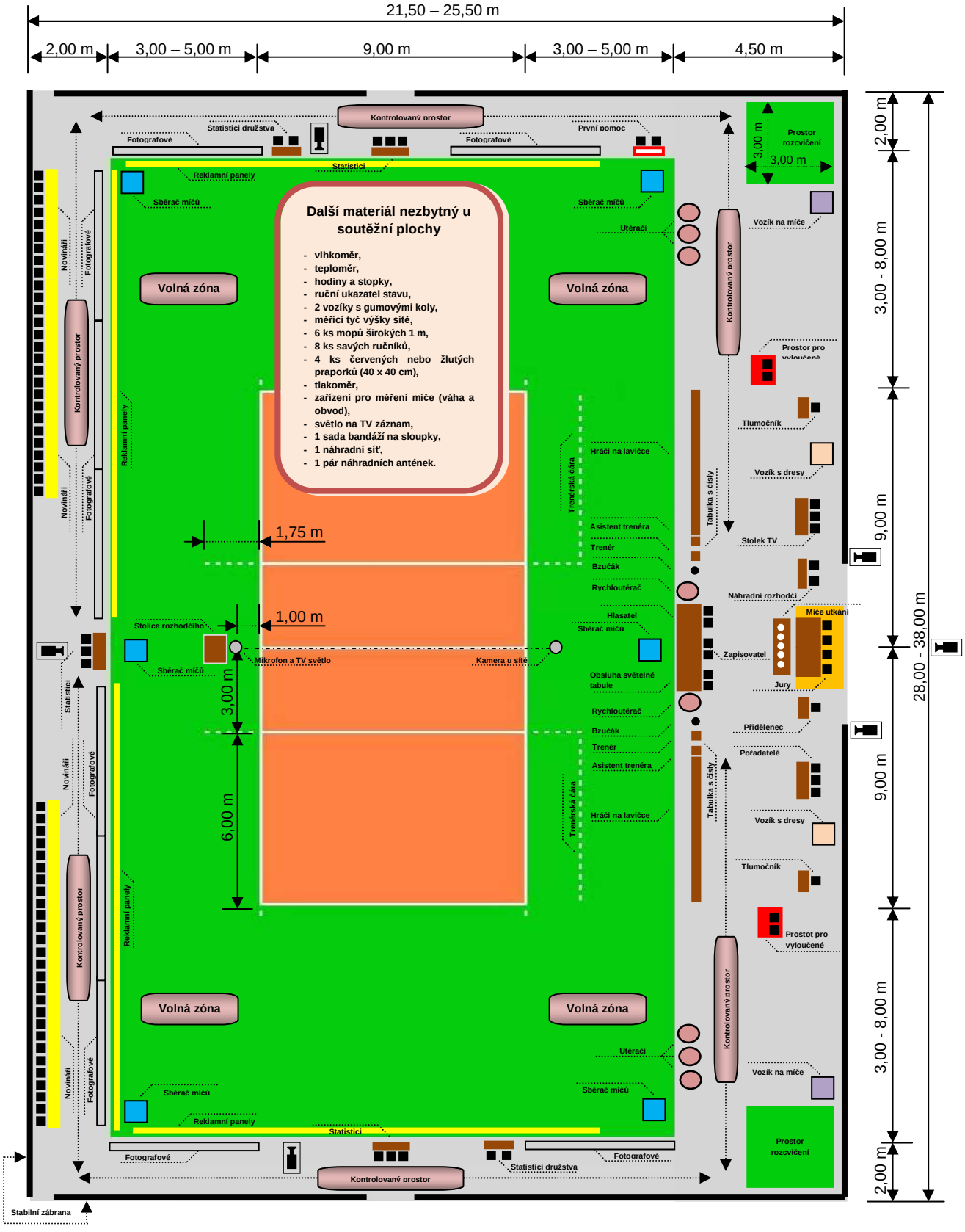

Zpět na „Obsah“

Schéma 1b HRACÍ PLOCHA

Příslušná pravidla: 1; 1.4; 1.4.2; 1.4.3; 1.4.4; 1.4.5; 1.4.6; 4.2.1; 4.2.3.1; 15.10.1; 19.3.1.4; 19.3.2.7; 21.3.2.1; 23.1; 24.1; 25.1; 26.1

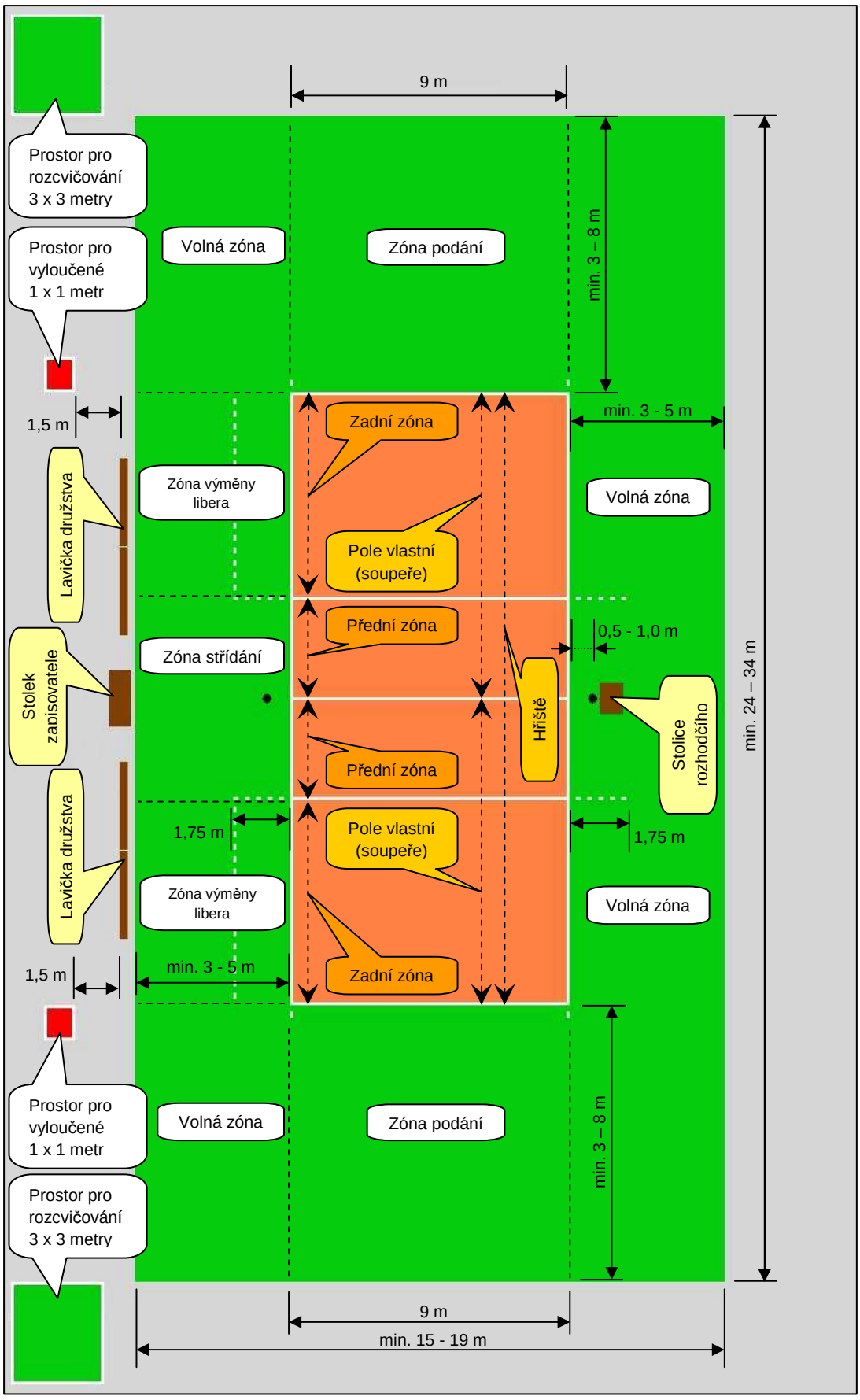

Zpět na „Obsah“

Schéma 2 HŘIŠTĚ

Příslušná pravidla: 1.1; 1.3; 1.3.3; 1.3.4; 1.4.1; 5.2.3.4

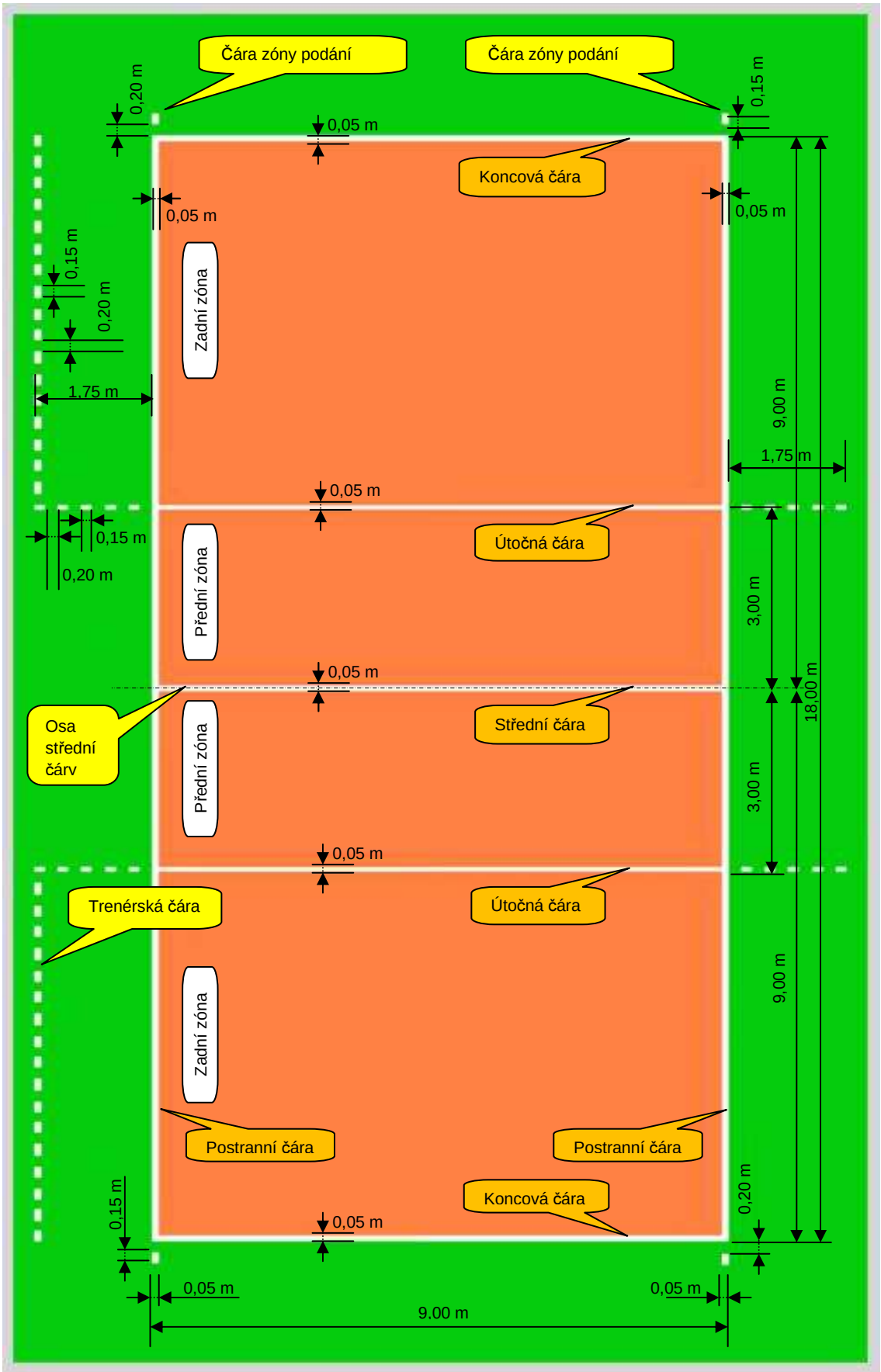

Zpět na „Obsah“

Schéma 3 VZHLED SÍTĚ

Příslušná pravidla: 2; 2.1.6; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5.1; 11.3.1; 11.3.2; 27.2.1.6

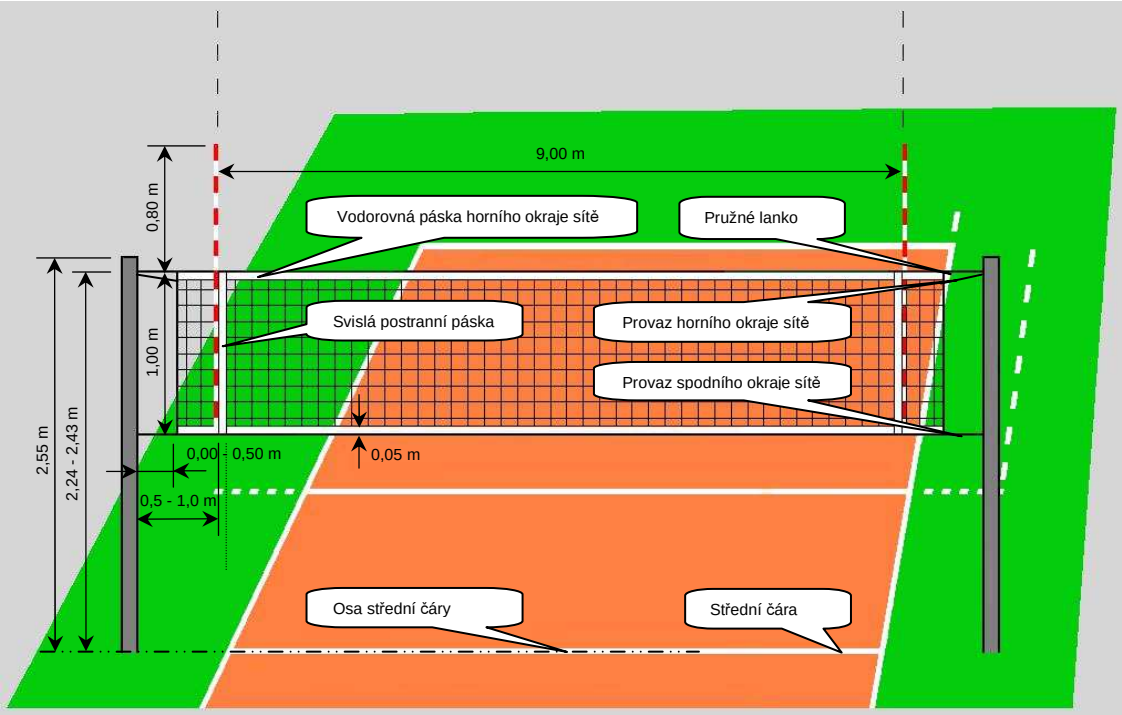

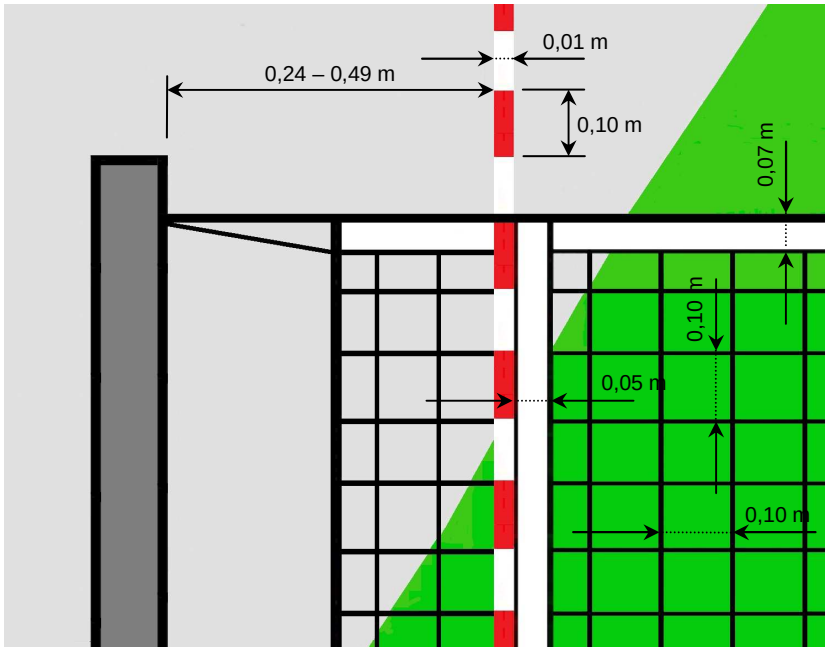

Zpět na „Obsah“

Schéma 4 POSTAVENÍ HRÁČŮ

Příslušná pravidla: 7.4; 7.4.3; 7.5; 23.3.2.3 a; 24.3.2.2

Příklad A: Určení postavení mezi hráčem přední řady a jemu odpovídajícím hráčem zadní řady.

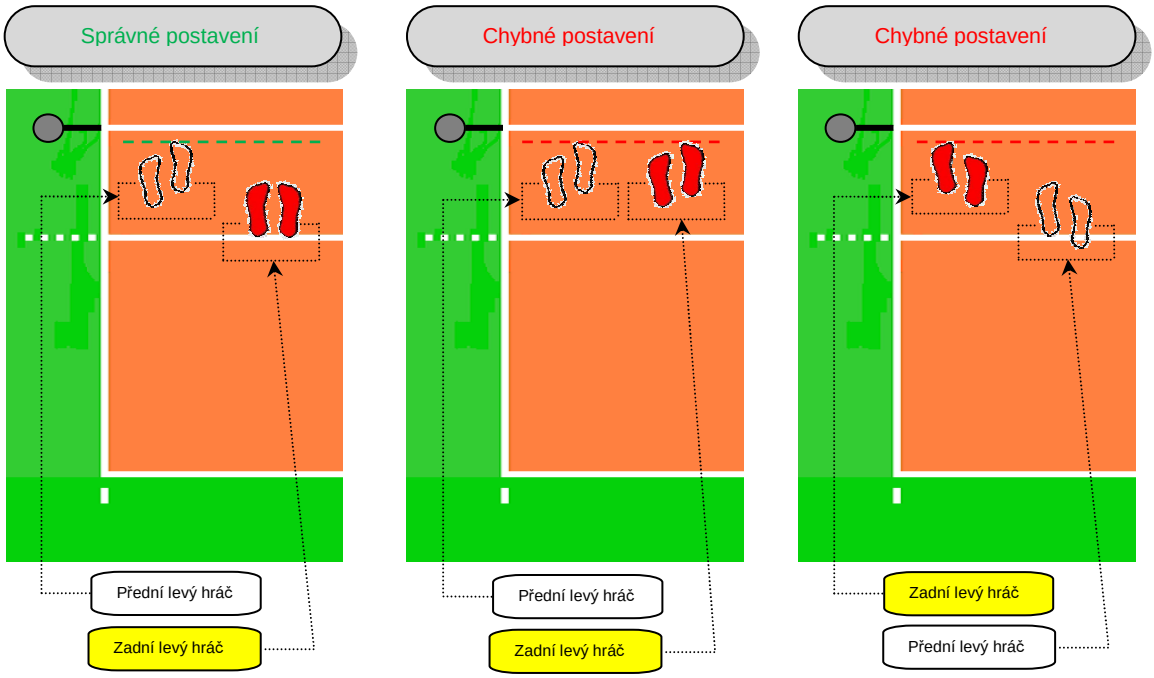

Příklad B: Určení postavení mezi hráči stejné řady.

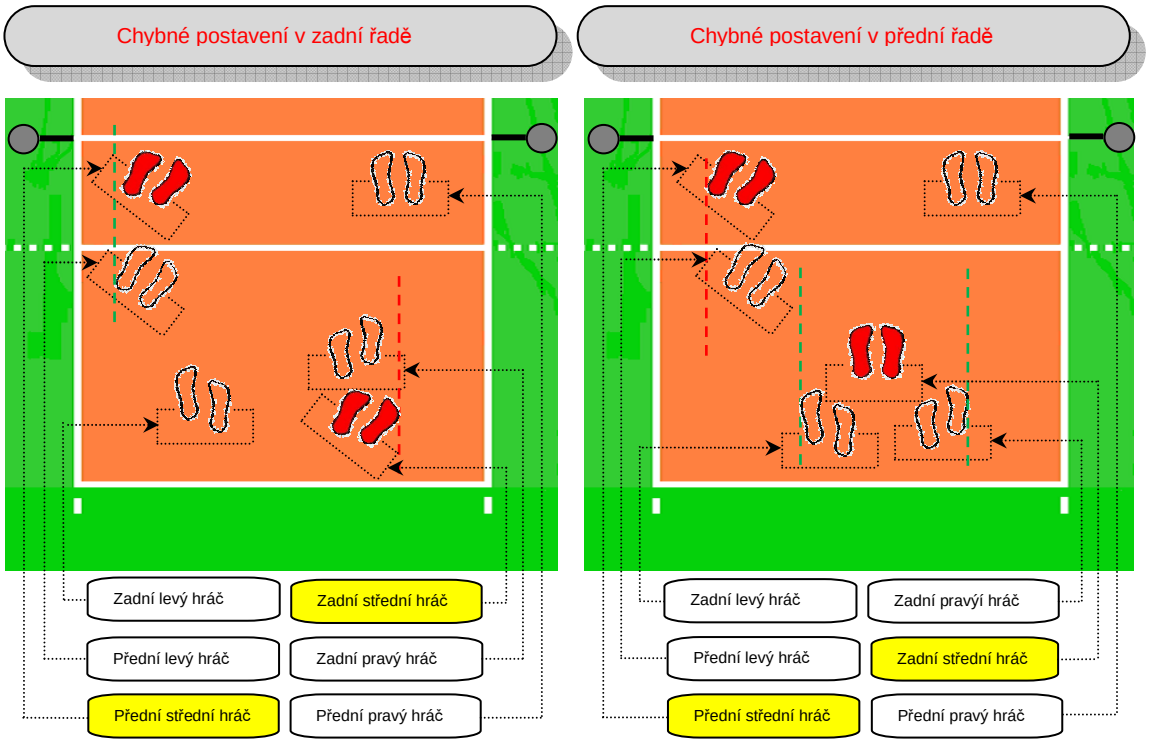

Zpět na „Obsah“

Schéma 5a MÍČ PŘELÉTÁVAJÍCÍ SVISLOU ROVINU SÍTĚ DO POLE SOUPEŘE

Příslušná pravidla: 2.4; 8.4.3; 8.4.4; 8.4.5; 10.1.1; 10.1.3; 24.3.2.7; 27.2.1.3; 27.2.1.7

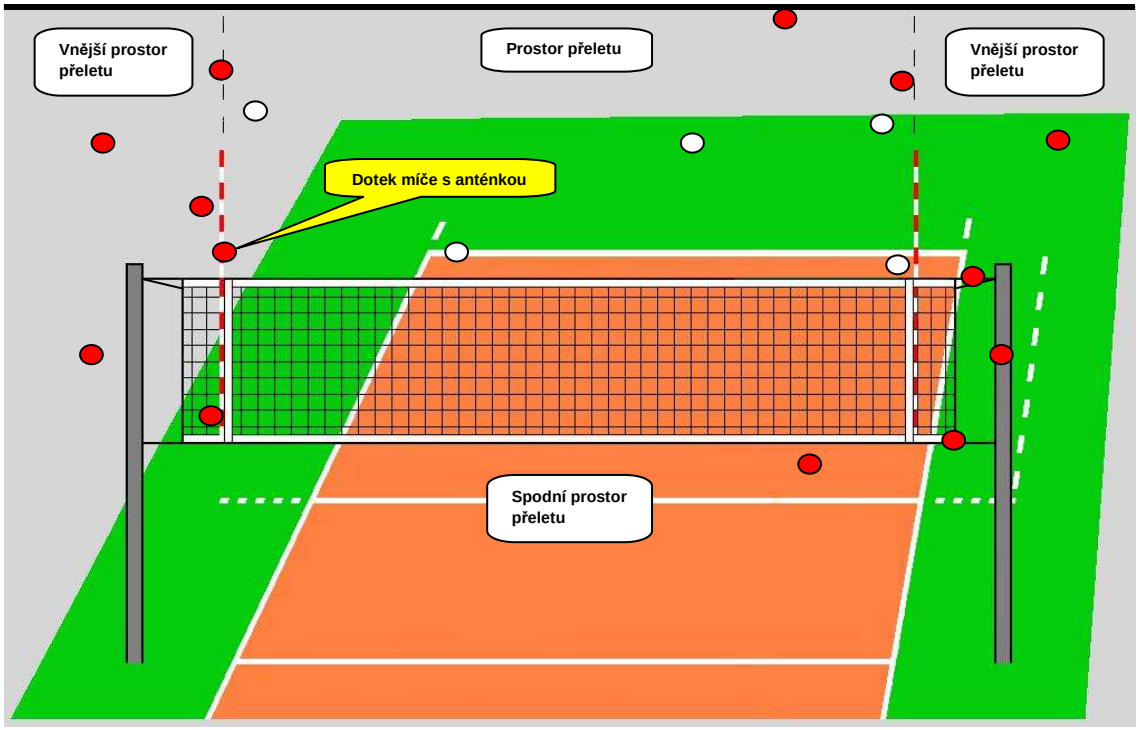

Zpět na „Obsah“

Schéma 5b MÍČ PŘELÉTÁVAJÍCÍ SVISLOU ROVINU SÍTĚ DO VOLNÉ ZÓNY SOUPEŘE

Příslušná pravidla: 10.1.2: 10.1.2.2: 24.3.2.7

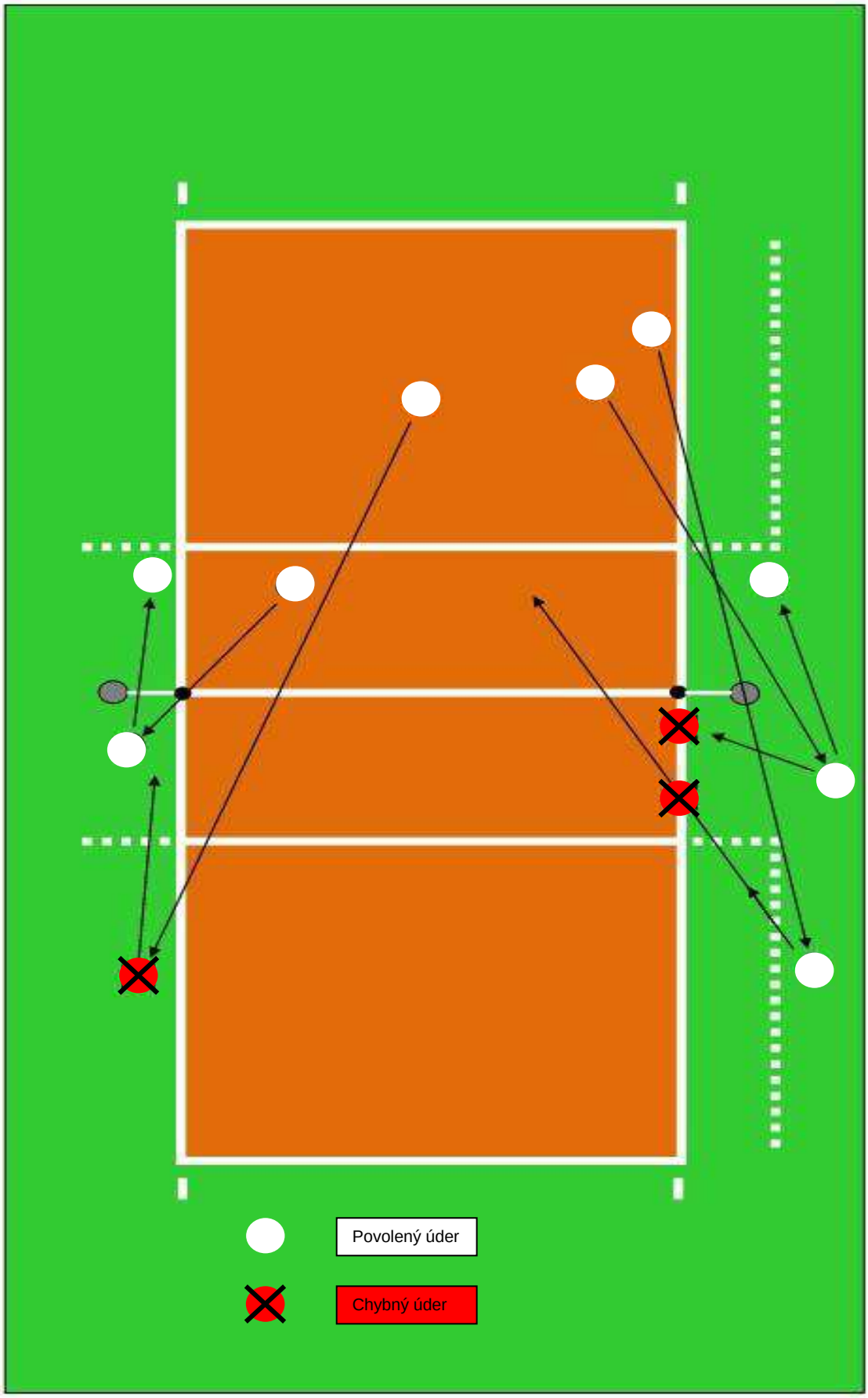

Zpět na „Obsah“

Schéma 6 KOLEKTIVNÍ CLONA

Příslušná pravidla: 12.5; 12.5.2; 23.3.2.3 a

Příklady seskupení 2., 3. a 5. hráčů, vytvářející clonu

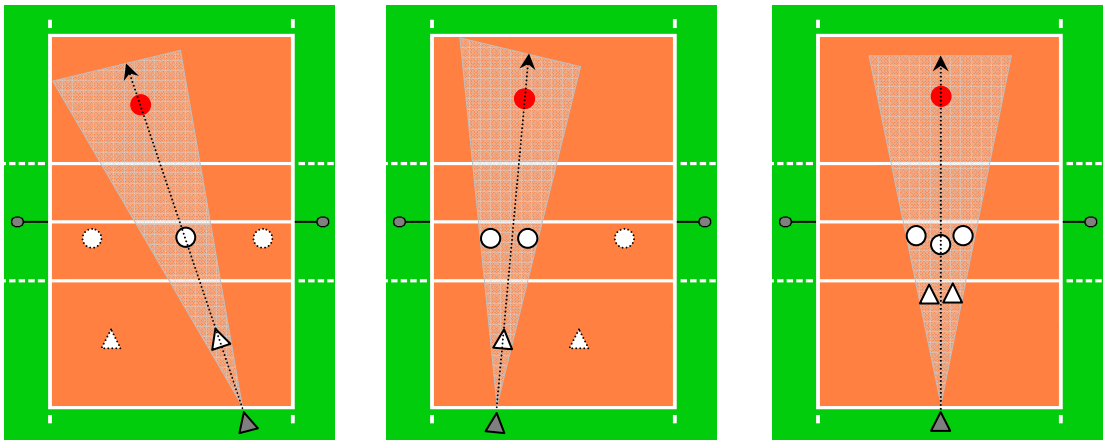

Míč
Hráč přední řady - clonící
Hráč přední řady - neclonící
Směr (křivka) letu míče
Hráč zadní řady - clonící
Hráč zadní řady - neclonící
Podávající hráč

Schéma 7 DOKONČENÝ BLOK

Příslušné pravidlo: 14.1.3

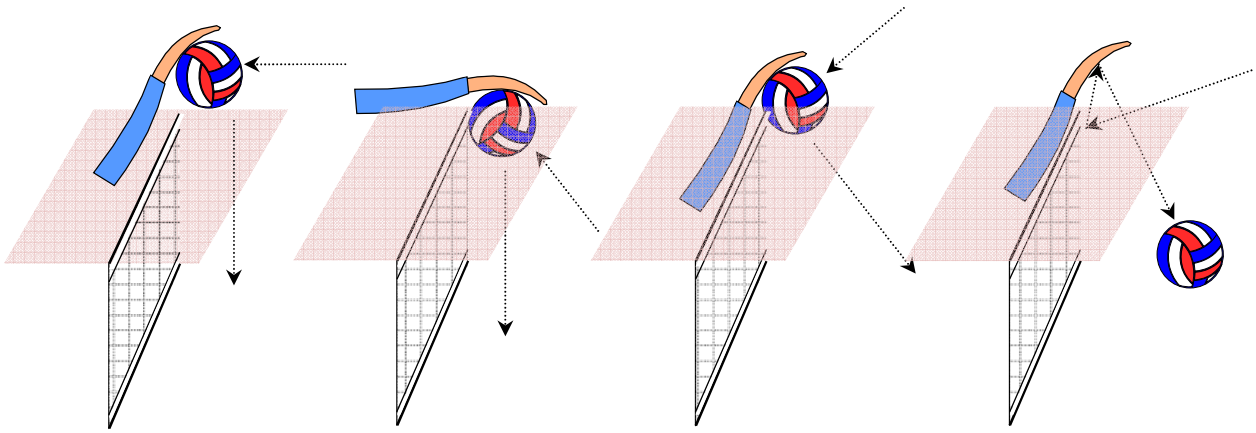

Míč nad horním okrajem sítě

Míč pod horním okrajem sítě

Míč se dotýká horního okraje sítě

Míč se odrazil od horního okraje sítě

Schéma 8 ÚTOČNÝ ÚDER HRÁČE ZADNÍ ŘADY

Příslušná pravidla: 13.2.2; 13.2.3; 23.3.2.3 d; 24.3.2.4

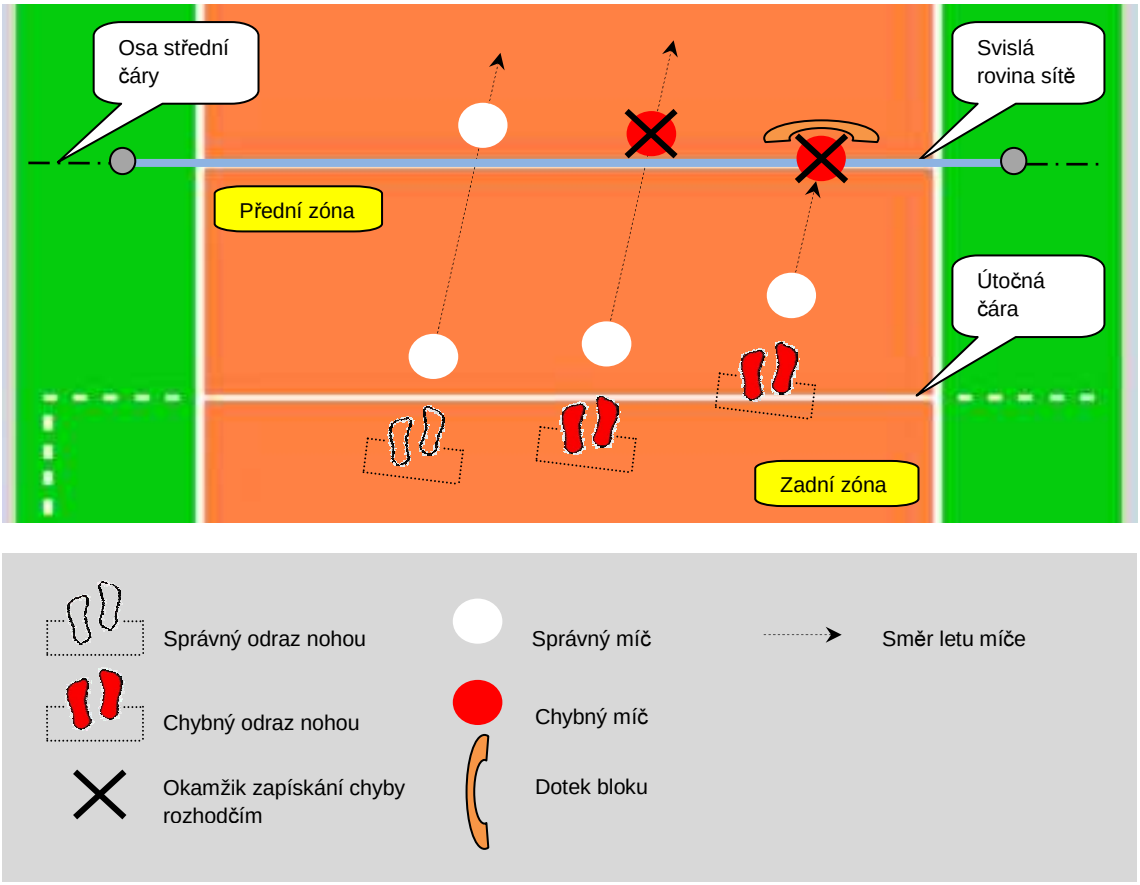

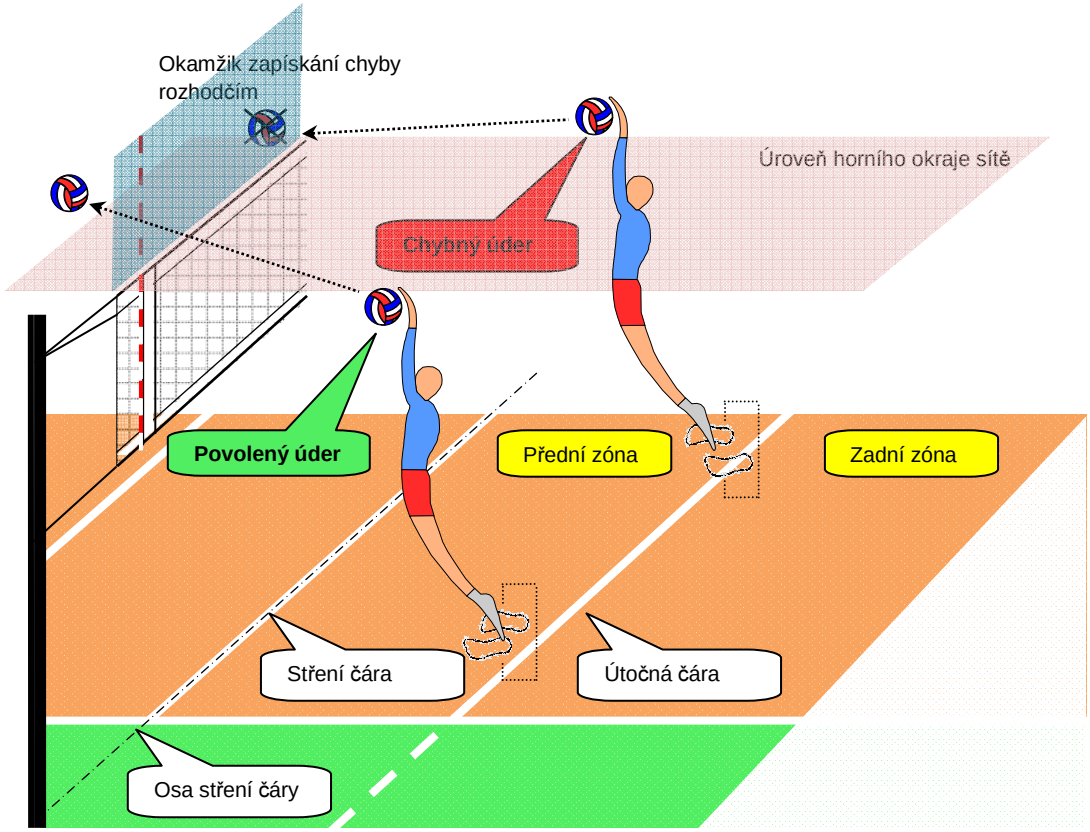

Zpět na „Obsah“

Schéma 9 STUPNICE SANKCÍ

Stupnice sankcí za zdržování
Příslušné pravidlo: 16.2

Kategorie	Pořadí přestupku v družstvu	Člen družstva v přestupku	Napomenutí Sankce	Karta	Důsledky
Zdržování	první	kdokoliv z družstva	napomenutí za zdržování	znamení 11/25 se žlutou kartou	prevence žádné důsledky
	druhé a následující	kdokoliv z družstva	trest za zdržování	znamení 11/25 s červenou kartou	bod a podání pro soupeře

Stupnice sankcí za nevhodné chování
Příslušná pravidla: 21.3; 21.4.2

Kategorie	Pořadí přestupku v družstvu	Člen družstva v přestupku	Sankce	Karta	Důsledky
Hrubé	první	kdokoliv	trest	červená	bod a podání pro soupeře
	druhé	stejný člen družstva	vyloučení	žlutá a červená společně	člen musí opustit prostor hry a zůstat do konce setu v prostoru pro vyloučené
	třetí	stejný člen družstva	diskvalifikace	žlutá a červená odděleně	člen musí opustit do konce utkání „Soutěžní / kontrolovaný prostor
Urážlivé	první	kdokoliv	vyloučení	žlutá a červená společně	člen musí opustit prostor hry a zůstat do konce setu v prostoru pro vyloučené
	druhé	stejný člen družstva	diskvalifikace	žlutá a červená odděleně	člen musí opustit do konce utkání „Soutěžní / kontrolovaný prostor“
Agrese	první	kdokoliv	diskvalifikace	žlutá a červená odděleně	člen musí opustit do konce utkání „Soutěžní / kontrolovaný prostor“

Zpět na „Obsah“

Schéma 10 UMÍSTĚNÍ SBORU ROZHODČÍCH A JEJICH POMOCNÍKŮ

Příslušná pravidla: 3.3; 23.1; 24.1; 25.1; 26.1; 27.1

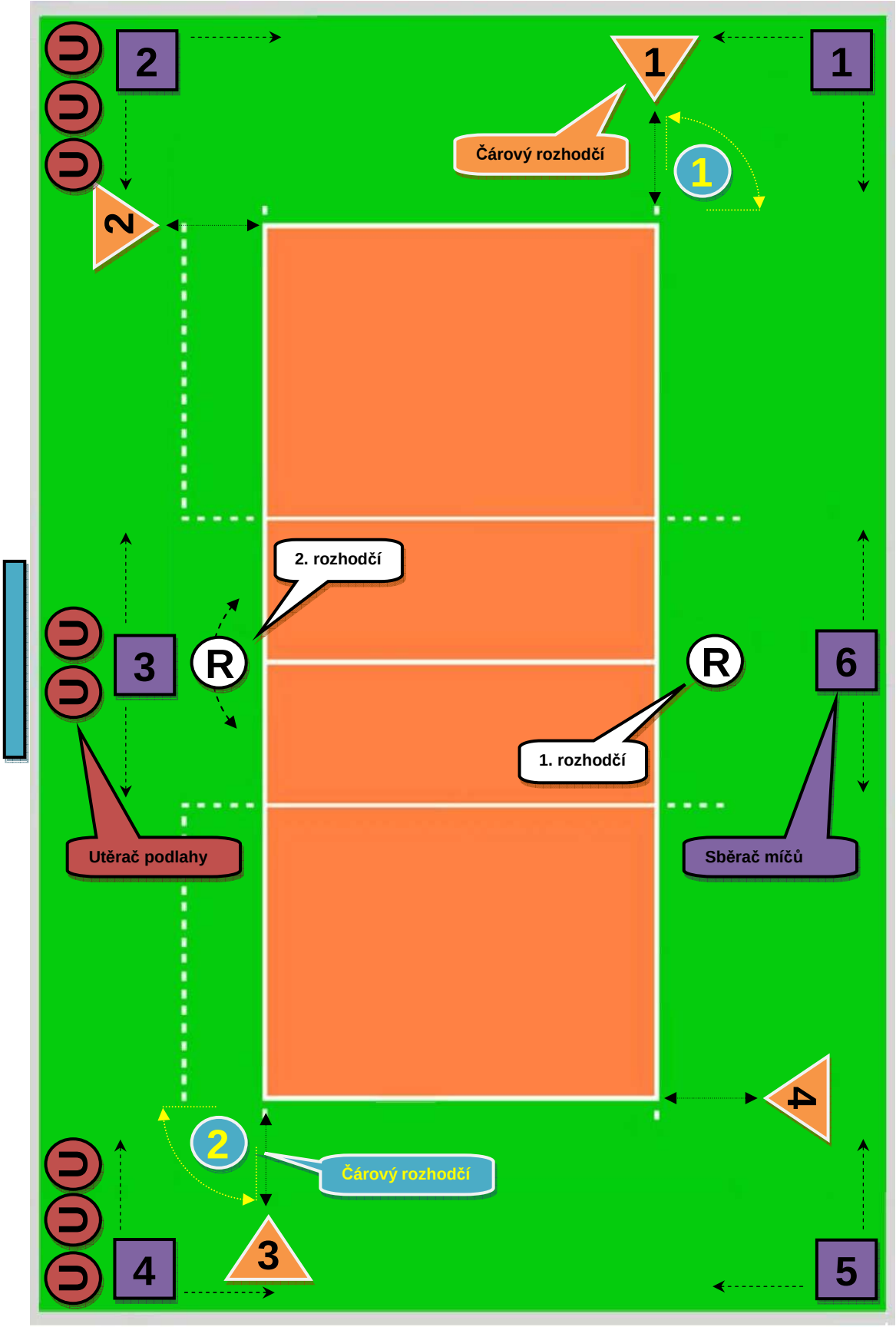

Zpět na „Obsah“

1 POVOLENÍ PODÁNÍ

Příslušná pravidla: 12.3; 22.2.1.1

Ohnutím paže ukázat směr podání.

1

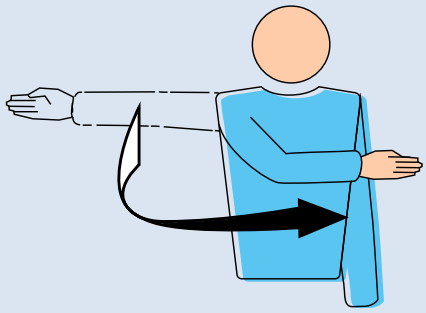

2 PODÁVAJÍCÍ DRUŽSTVO

Příslušná pravidla: 22.2.3.1; 22.2.3.2; 22.2.3.4

Upažit na stranu družstva, které bude podávat.

1 **2**

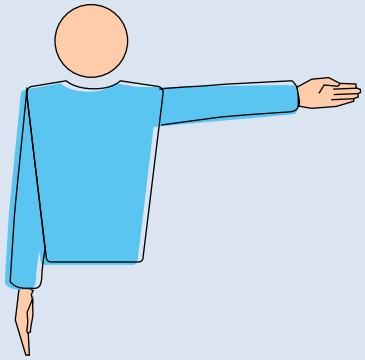

3 VÝMĚNA POLÍ

Příslušné pravidlo: 18.2

Zvednout obě předloktí před a za tělem a vystřídat.

1

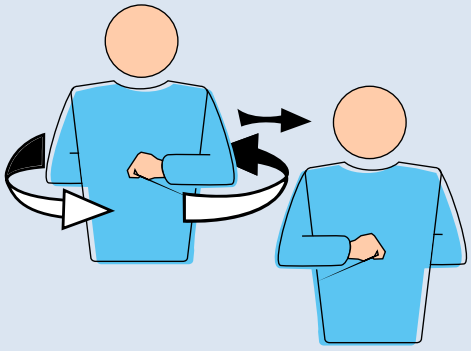

4 ODDECHOVÝ ČAS

Příslušné pravidlo: 15.4.1

Položit dlaň jedné ruky na konečky prstů ruky druhé, držené ve svislé poloze (znázornit písmeno „T“) a ukázat na stranu žádajícího družstva.

1 **2**

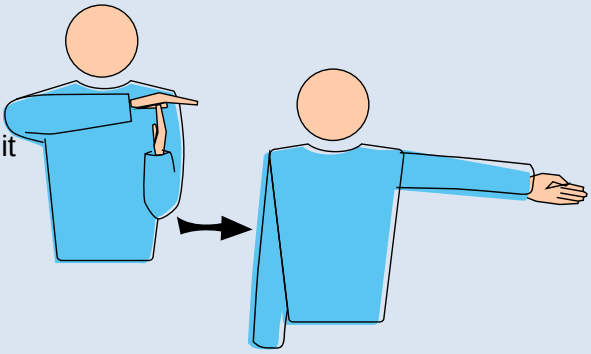

Zpět na „Obsah“

5 STŘÍDÁNÍ

Příslušná pravidla: 15.5.1; 15.5.2; 15.8

Provést krouživý pohyb předloktím.

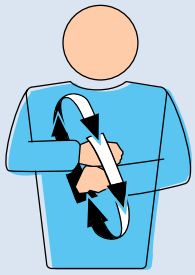

1 2

6a NAPOMENUTÍ ZA NEVHODNÉ CHOVÁNÍ

Příslušná pravidla: 21.1; 21.6

Ukázat žlutou kartu při napomenutí.

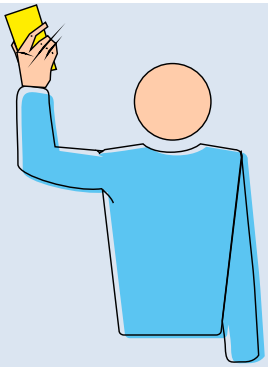

1

6b TREST ZA NEVHODNÉ CHOVÁNÍ

Příslušná pravidla: 21.3.1; 21.6; 23.3.2.2

Ukázat červenou kartu při trestu.

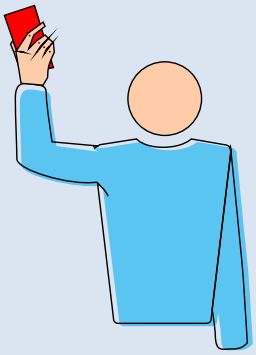

1

7 VYLOUČENÍ

Příslušná pravidla: 21.3.2; 21.6; 23.3.2.2

Ukázat obě karty společně při vyloučení.

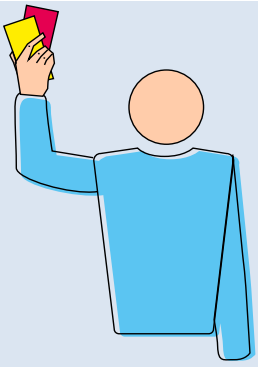

1

Zpět na „Obsah“

8 DISKVALIFIKACE

Příslušná pravidla: 21.3.2; 21.6; 23.3.2.2

Ukázat žlutou a červenou kartu odděleně při diskvalifikaci.

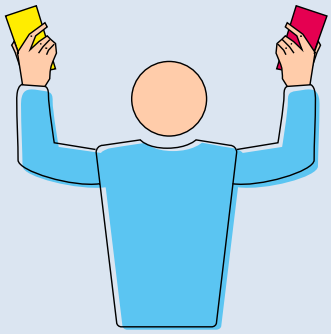

1

9 KONEC SETU (nebo UTKÁNÍ)

Příslušná pravidla: 6.2; 6.3

Překřížit předloktí s otevřenýma rukama před hrudníkem.

1 **2**

10 MÍČ NENADHOZEN ČI PUŠTĚN V OKAMŽIKU PODÁNÍ

Příslušné pravidlo: 12.4.1

Zvednout nataženou paži s dlaní vzhůru.

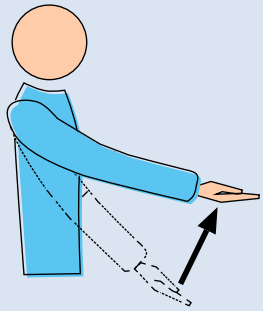

1

11 ZDRŽENÍ PODÁNÍ

Příslušné pravidlo: 12.4.4

Zvednout osm roztažených prstů.

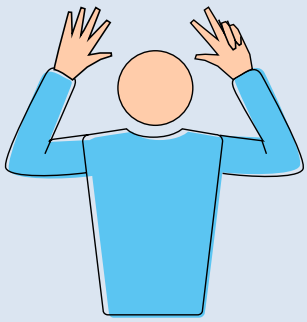

1

Zpět na „Obsah“

12 CHYBY PŘI BLOKOVÁNÍ nebo CLONĚNÍ

Příslušná pravidla: **12.5; 12.6.2.3; 14.6.3; 19.3.1.3; 23.3.2.3 a, g; 24.3.2.4**

Vzpažit oběma pažemi, otevřené dlaně směřují vpřed.

1 **2**

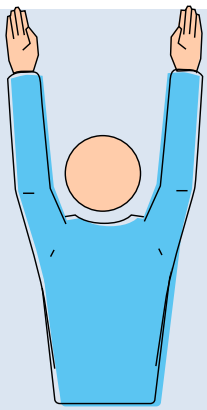

13 CHYBA V POSTAVENÍ nebo V POŘADÍ POSTUPU

Příslušná pravidla: 7.5; 7.7; 23.3.2.3 a; 24.3.2.2

Provést krouživý pohyb ukazováčkem.

1 **2**

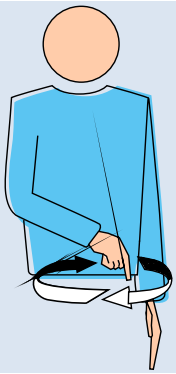

14 MÍČ V „HŘIŠTI“

Příslušné pravidlo: 8.3

Ukázat rukou s prsty k zemi.

1 **2**

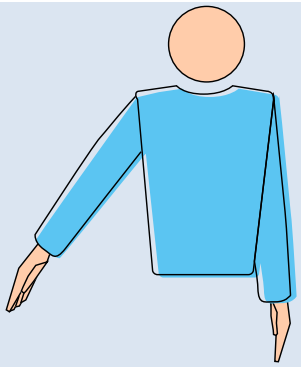

15 MÍČ „MIMO“

Příslušná pravidla: 8.4.1; 8.4.2; 8.4.3; 8.4.4; 24.3.2.5; 24.3.2.7

Ohnout předloktí do svislé polohy,
dlaně otevřených rukou směřují k tělu.

1 **2**

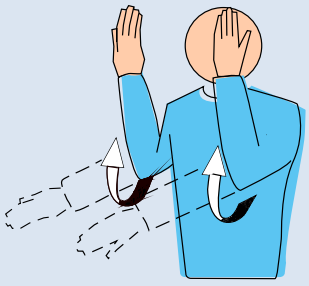

Zpět na „Obsah“

16 CHYCENÍ

Příslušná pravidla: 9.2.2; 9.3.3; 23.3.2.3 b

Pomalu ohýbat předloktí, dlaň směrem vzhůru.

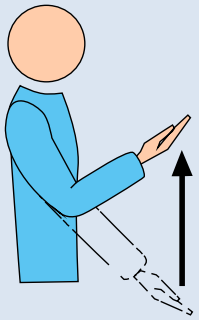

1

17 DVOJDOTEK

Příslušná pravidla: 9.3.4; 23.3.2.3 b

Zvednout dva roztažené prsty.

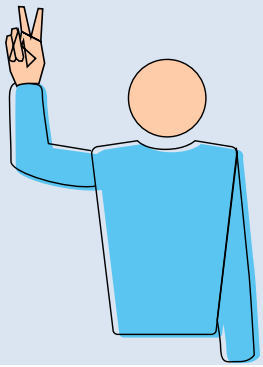

1

18 ČTYŘI ODBITÍ

Příslušná pravidla: 9.3.1; 23.3.2.3 b

Zvednout čtyři roztažené prsty.

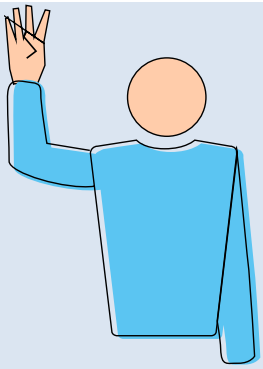

1 **2**

19 DOTEK SÍTĚ HRÁČEM - MÍČ PŘI PODÁNÍ NEPŘELETÍ K SOUPEŘI PROSTOREM PŘELETU

Příslušná pravidla: 11.4.4; 12.6.2.1

Ukázat odpovídající rukou z příslušné strany na síť.

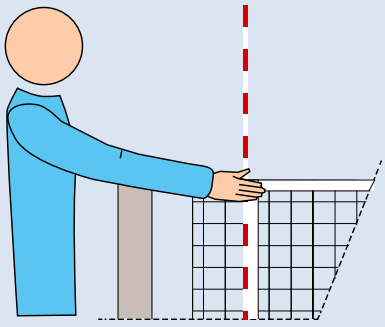

1 **2**

Zpět na „Obsah“

20 SÁHNUTÍ ZA SÍŤ

Příslušná pravidla: **11.4.1; 13.3.1; 14.3; 14.6.1; 23.3.2.3 c**

Umístit nad síť ruku s dlaní směřující dolů.

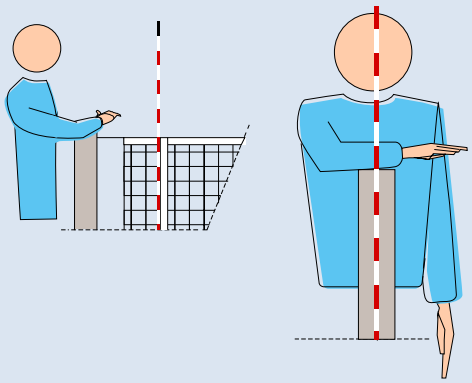

1

21 CHYBY PŘI ÚTOČNÉM ÚDERU

Příslušná pravidla:
- hráče zadní řady, libera nebo na podání soupeře: **13.3.3; 13.3.4; 13.3.5; 23.3.2.3 d, e; 24.3.2.4**
- při nahrávce libera z přední zóny vrchním odbitím prsty: **13.3.6**

Provést pohyb předloktím dolů, dlaň je otevřená.

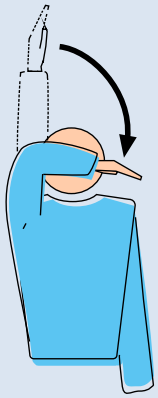

1 **2**

22 VNIKNUTÍ DO POLE SOUPEŘE nebo PŘELET MÍČE SPODNÍM PROSTOREM PŘELETU nebo PODÁVAJÍCÍ SE DOTKNE VLASTNÍHO POLE (KONCOVÉ ČÁRY) nebo HRÁČ JE V OKAMŽIKU PODÁNÍ NOHOU MIMO VLASTNÍ POLE

Příslušná pravidla: 8.4.5; 11.2.2; 12.4.3; 23.3.2.3 a, f; 24.3.2.1

Ukázat ukazováčkem na střední čáru.

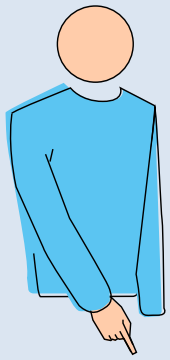

1 **2**

Zpět na „Obsah“

22 OBOUSTRANNÁ CHYBA a OPAKOVÁNÍ ROZEHRY

Příslušná pravidla: 6.1.2.2; 17.2; 22.2.3.4

Zvednout oba palce do svislé polohy.

1

24 TEČOVANÝ MÍČ

Příslušná pravidla: 23.3.2.3 b; 24.2.2

Přejet dlaní jedné ruky prsty ruky druhé, držené ve svislé poloze.

1 **2**

25 NAPOMENUTÍ nebo TREST ZA ZDRŽOVÁNÍ

Příslušná pravidla: 15.1.3; 16.2.2; 16.2.3; 23.3.2.2

Ukázat na zápěstí rukou žlutou kartou (napomenutí) nebo červenou kartou (trest).

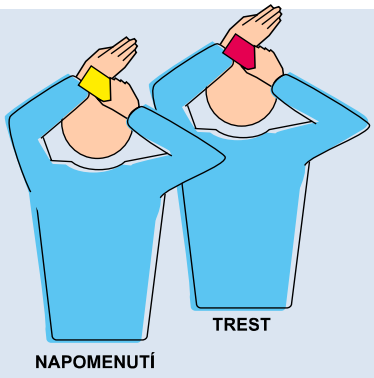

1

Zpět na „Obsah“

Schéma 12 OFICIÁLNÍ ZNAMENÍ ČÁROVÝCH ROZHODČÍCH PRAPORKEM

1 MÍČ V „HŘIŠTI“

Příslušná pravidla: 8.3; 27.2.1.1

Ukázat praporkem dolů.

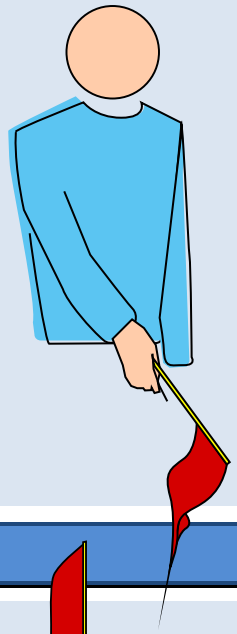

Č

2 MÍČ „MIMO“

Příslušná pravidla: 8.4.1; 27.2.1.1

Zvednout paži s praporkem do svislé polohy.

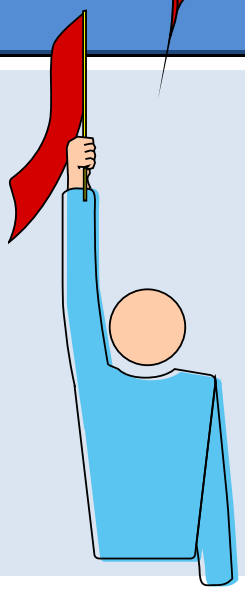

Č

3 TEČOVANÝ MÍČ

Příslušné pravidlo: 27.2.1.2

Zvednout praporek a dotknout se jeho vrcholu dlaní volné ruky.

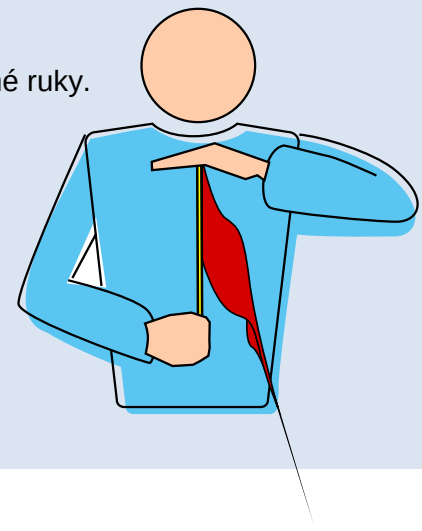

Č

Zpět na „Obsah“

4 CHYBA MÍČE MIMO PROSTOR PŘELETU nebo MÍČ SE DOTKNE PŘEDMĚTŮ VNĚ HŘIŠTĚ nebo CHYBA NOHOU HRÁČE V HŘIŠTI PŘI PODÁNÍ

Příslušná pravidla: **8.4.2; 8.4.3; 8.4.4; 12.4.3; 27.2.1.3; 27.2.1.4; 27.2.1.6; 27.2.1.7**

Zamávat praporkem nad hlavou a ukázat na anténku nebo na koncovou čáru.

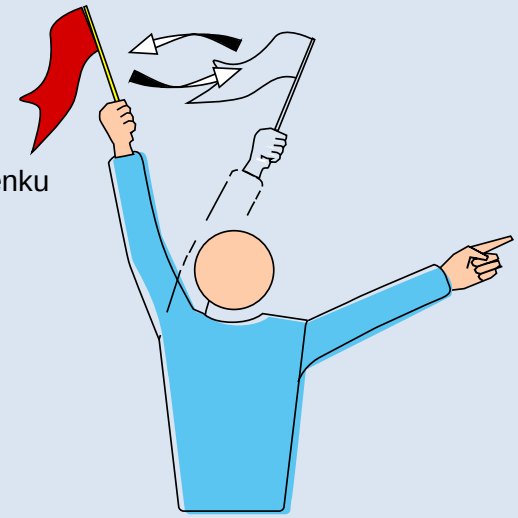

Č

5 ROZHODNUTÍ NEMOŽNÉ

Příslušné pravidlo:

Zvednout a zkřížit obě paže a ruce před hrudníkem.

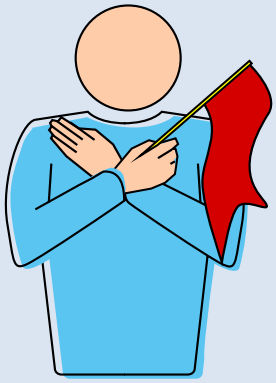

Č

Zpět na „Obsah“

Část 3

DEFINICE

Soutěžní / kontrolovaný prostor –
je prostor nad plochou kolem hřiště a volné zóny, který zahrnuje všechny prostory až po vnější stěny nebo překážky (schéma 1a).

Zóny –
jsou části hrací plochy (tj. hřiště a volné zóny) určené ke specifickým účelům (nebo se zvláštními omezeními) ve smyslu pravidel. Patří sem „Přední zóna“, „Zóna podání“, „Zóna střídání“, „Volná zóna“, „Zadní zóna“ a „Zóna pro výměny libera“.

Prostory –
jsou části „Soutěžního / kontrolovaného prostoru“ vně volné zóny, které jsou uvedeny v pravidlech a mají specifický účel. Patří sem „Prostor pro rozcvičení“ a „Prostor pro vyloučené“.

Spodní prostor přeletu –
je část svislé roviny sítě vymezený
- dole - hracím povrchem,
- po stranách - sloupky,
- nahoře - spodním okrajem sítě a provazy, které upevňují síť ke sloupkům.

Prostor přeletu –
je část svislé roviny sítě vymezený
- dole - horním okrajem sítě,
- po stranách - anténkami a jejich pomyslným prodloužením,
- nahoře - stropem.

Míč zahraný do pole soupeře musí přeletět síť uvnitř prostoru přeletu.

Vnější prostor přeletu –
je svislá rovina sítě mimo prostoru přeletu a spodního prostoru přeletu.

Zóna střídání –
je část volné zóny, ve které se provádí střídání hráčů.

Pokud FIVB nestanoví jinak –
toto ustanovení připouští omezení standardů a specifikací ve výstroji a vybavení v případech, že je FIVB dohodnuta speciální úprava z důvodu propagace volejbalu nebo zkoušení nových podmínek.

Standardy FIVB –
jsou technické specifikace nebo omezení pro výrobce výstroje stanovené FIVB.

Prostor pro vyloučené –
je umístěný v obou polovinách „Soutěžního / kontrolovaného prostoru“ vně volné zóny a za myšleným prodloužením koncové čáry ve vzdálenosti minimálně 1,50 m od zadního okraje lavičky družstva.

Chyba –
je
- činnost ve hře v rozporu s pravidly,
- jiné porušení pravidel mimo činnost ve hře.

Driblování –
je poklepávání míčem o povrch (obvykle před nadhozením k podání). K dalším přípravným činnostem může patřit (mimo jiného) pohazování míče z ruky do ruky.

Technický oddechový čas –
je povinný speciální oddechový čas, mimo oddechových časů, který umožňuje propagaci volejbalu analyzováním hry a také dává prostor pro komerční využití. Technické oddechové časy jsou povinné pro všechny světové a oficiální soutěže FIVB.

Zpět na „Obsah“

Sběrači míčů –
jsou osoby, jejichž úkolem je udržovat plynulost hry tím, že mezi rozehrami sbírají míč a podají včas podávajícímu hráči míč.

Bodování beze ztrát –
je systém hry, při kterém je dosaženo bodu, kdykoliv jedno z družstev vyhraje rozehru.

Přestávka –
je časové období mezi sety. Výměna polí v pátém (rozhodujícím) setu se nepovažuje za přestávku.

Určení nového libera –
je činnost, při které libero nemůže pokračovat nebo je prohlášeno neschopným ke hře a je nahrazeno jiným hráčem (vyjma jím vyměněného hráče), který není v okamžiku určení nového libera na hřišti.

Výměna –
je činnost, při které hráč opustí hřiště a jedno z liber (pokud má družstvo více než jedno) zaujme jeho postavení. To může zahrnovat také výměnu jednoho libera za druhého. Řádný hráč potom může vyměnit jakékoli libero. Mezi výměnami týkajícími se libera musí vždy proběhnout rozehra.

Bránění –
je jakákoliv činnost, která vytváří výhodu proti družstvu soupeře, nebo jakákoliv činnost, která brání soupeři hrát míč.

Vnější předmět –
je osoba nebo předmět, který je mimo hřiště nebo omezuje volný hrací prostor a který překáží letu míče. Např.: stropní světla, stolec rozhodčího, TV vybavení, stolek zapisovatele, sloupky. Vnějším předmětem nejsou anténky, které jsou považovány za součást sítě.

Střídání –
je činnost, při které jeden řádný hráč opustí hřiště a druhý řádný hráč zaujme jeho postavení.

Zpět na „Obsah“

REJSTŘÍK

A

Anténky 9
Asistent trenéra 12
Asistent zapisovatele 29

B

Blok 19
Blok a odbití družstva 19
Blokování 19
Blokování podání 19
Blokování v prostoru soupeře 19

C

Clonění 18

Č

Čároví rozhodčí 29
Čáry na hřišti 8
Činnosti týkající se libera 23
Činnosti ve hře 15

D

Definice 51
Dokončený blok 38
Doplňkové vybavení 10
Dotek bloku 19
Dotek sítě 18
Druhý rozhodčí 27
Družstva 10

F

Fair play 24
Filosofie pravidel a rozhodování 6

H

Hra míčem 15
Hrací plocha 8, 32
Hrací povrch 8
Hráč libero 22, 22
Hráč u sítě 17
Hřiště 33

CH

Charakteristika hry 5
Charakteristiky odbití 16
Charakteristiky útočného úderu 18
Chování účastníků 24
Chyba v pořadí postupu 15
Chyba v postavení 14
Chyby hráče u sítě 17
Chyby při blokování 19
Chyby při hře míčem 16
Chyby při podání a v postavení 18
Chyby při útočném úderu 18
Chyby uskutečněné v průběhu podání 18

J

Jednotnost míčů 10

K

Kapitán 11
Kolektivní clona 38
Kontrolovaný prostor utkání 31

L

Losování 13

M

Míč mimo 15
Míč mimo hru 15
Míč na síti 16
Míč přelétávající svislou rovinu do pole soupeře 36
Míč přelétávající svislou rovinu sítě do volné zóny soupeře 37
Míč v hřišti 15
Míč v síti 17
Míč ve hře 15
Míč, který se dotkne sítě 16
Míče 10
Mírně nevhodné chování 25

N

Nedovolené střídání 20
Neoprávněné žádosti 21
Nepřítomné a neúplné družstvo 13
Nevhodné chování a sankce 25
Nevhodné chování před a mezi sety 25
Nevhodné chování vedoucí k sankcím 25

O

Odbití družstva 15
Oddechové časy 20
Odpovědnosti 27, 28, 28, 29, 29
Oficiální rozcvičení 13
Oficiální znamení 30
Oficiální znamení čárových rozhodčích praporkem 49
Oficiální znamení rozhodčích pažemi 42
Omezení střídání 20
Omezení útočného úderu 18
Osvětlení 9

P

Parametry 10
Počet řádných přerušení hry 19
Podání 17
Pořadí postupu 14
Pořadí postupu na podání 17
Posloupnost řádných přerušení hry 19
Postavení 14
Postavení hráčů 35
Postranní pásky 9
Postup při střídání 21
Povolení podání 17
Požadavky na chování 24
Pravomoc 27, 27

Zpět na „Obsah“

Procedury 26
Prodloužená přerušení 22
Proniknutí pod sítí 17
Provedení podání 17
První podání v setu 17
První rozhodčí 26
Přehled nevhodného chování a užití karet . 26
Přelet míče přes síť 16
Přerušení 19
Přerušení, zdržování a přestávky..... 19
Přesáhnutí přes síť 17
Přestávky 22

R
Rozhodčí 26
Rozměry 8

S
Sankce za zdržování 21
Sbor rozhodčích a procedury 26
Sestava družstva 13
Schémata 31
Síť a sloupky..... 9
Situace ve hře..... 15
Sloupky 9
Složení 26
Složení družstva 10
Soutěžní plocha 31
Sportovní chování 24
Struktura 9
Struktura hry 13
Střídání při vyloučení nebo diskvalifikaci 20
Střídání 20
Stupnice sankcí 25, 40
Systém tří míčů 10

T
Technické oddechové časy 20
Teplota 9
Trenér..... 12

U
Účastníci 10
Umístění 26, 27, 28, 29, 29
Umístění družstva 10
Umístění sboru rozhodčích a jejich pomocníků 41
Uplatnění sankcí za nevhodné chování 25
Určení libera 22
Určení nového libera 24
Uspořádání hry 12
Ustanovení 24
Útočný úder 18
Útočný úder hráče zadní řady 39

V
Vedení družstva 11
Vítězství v setu 13
Vítězství v utkání 13
Vnější zásah 22
Výjimečná přerušení hry 22
Výjimečné střídání 20
Výměna polí 22
Výstroj 11, 23
Výška sítě 9
Vzhled sítě 34

Z
Zakázané předměty 11
Zapisovatel 28
Zařízení a vybavení..... 8
Zdržování hry 21
Zisk bodu 12
Zisk bodu, vítězství v setu a v utkání..... 12
Změny ve výstroji 11
Znamení čárových rozhodčích praporkem . 30
Znamení rozhodčích pažemi 30
Zóny a prostory 8
Způsoby zdržování 21
Zranění / Onemocnění 22

Ž
Žádost o řádné přerušení hry 20